

زريني کرښي

د محترم او استاد نثار صمد واصفي صاحب

زريني کرښي لومړی ټوک

ترتيب او وړاندي کونکی زاهد عزيز

Ketabton.com

بسم الله الرحمن الرحيم

د محترم استاد او پياوړي ليکوال **نثار احمد صمد واصفي صاحب** د زريني کرښي تر عنوان لاندې چې په مختلفو او اړين موضعاتو رڼا اچولې ده اکثره ويناوي مي سره را غونډي او ترتيب وروسته چې په (پی دی ایف) سیستم تاسو گرامي دوستانو ته چمتو کړي دي هیله مندیم چې زما درانه ملگري او دوستان د نوموړي د ویناوو څخه ځان برخمن کړي.

گرانه مشره (**واصفي صاحب**) زه دي د یو شاگرد په حیث ستاسو استعداد، قلم او لیکوالی ته سلام کوم او ستاسو ذهني، فکري او علمي لیکنې په غور سره لولم او غنیمت بولم او تر ډیره حده چې زه پوهیږم زما په

شان زیات شمیر ملگری ستاسو د لیکنو تږي دي
درند استاده قلم دي همداسې روان و اوسه چي گران لوستونکي دي پر لیکنو تنده ماته کړي پر ژوند دي برکت
شه

ستاسو خادم زاهد عزیز

(۱) بي ارزښته افتخار

تر ټولو غلط او ناوړه افتخار هغه وي چي يو څوک په داسي شي فخر وکړي چي ده يي په لرلو کي هيڅ رول نه وي ادا کړي لکه څيره ، قد ، رنگ ، سترگي ، قوم ، نژاد ، ميراثي شتمني او ډير نور شيان نو که ميره يي په هغو شيانو فخر وکړه چي تا پخپله گټلي وي لکه تقوا ، انسانيت ، علم ، اخلاق ، دينداري ، مهرباني ، شفقت ، زړه سوئ ، صداقت ، معافول او ډير نور ارزښتونه بس يوه پاکه اراده او فيصله غواړي.

(۲) خبردارئ او پوهاوئ

آيا شيطان کومه زنا کړې وه ؟ شراب يي څښلي وو ؟ قمار يي کړي و ؟ څوک يي وژلي وو ؟ شرک يي کړي و ؟ نو څه گناه يي کړې وه چي الله جل جلاله د تل له پاره لعنت پر ووايه ؟ ځواب دا چي صرف د يوي سجدي !څخه يي انکار وکړ ، هو صرف د يوي سجدي څخه انکار

خو بي لمانځه انسان هره ورځ د څو سجودو څخه انکار کوي ؟ د ۳۴ فرضي سجودو څخه . استغفرالله

نو الله تعالی دي موږ ټول هغه څه ته متوجه کړي چي له پاره يي دي دنيا ته راغلي يو ، خو اراده اول په موږ (اړه لري) الذاريات ۵۶

(۳) خو موږ بيا هم ؟

انسان چی په قبر کی کښېښودل سی څه موده یې نږدې خپلوان ژر ژر ورځي . خو وروسته دا ورتګ لږیږی ،
څو چی داسی وخت هم رارسیري چی شکمن وی چی د ده قبر په دغو کی کوم یو دی
هو ، دا یو تریخ حقیقت دی . نو څومره لنډ ژوند لرو . خو موږ بیا هم ؟

(۴) ژبه مهار کړه

ژبه تر سوچ ، غور او فکر کولو مخکی مه خوشي کوه ، بلکی کیزه یې ټینګه ونیسه ! که نه ، د زین څخه به
! دې لاندی راواچوي

(۵) څومره آسانه ده گناه

دا حتمي نه ده چی د یو شي د ماتولو له پاره ډېره راپورته کړي . بلکی لهجه بدله کړه او الفاظ ناوړه کړه . بیا
وگوره چی هر څه غواړي هغه به مات سي که زړه دی ، که محبت دی ، که صداقت دی او که انسانیت دی
استغفرالله

(۶) آیا پام مو دی ؟

موږ د ځان د اصلاح او سمون له پاره دومره کوښښ نه کوو څومره چی تر ځان د نورو د غلط ثابتولو یا لږ
پوه بللو له پاره یې کوو

(۷) نعمت مه ضایع کوه

سعدی شیرازی څه بڼه ویلی دي : دوه کسان هلاک سول : یو هغه چی لرل یی خو ویی نه خوړل ، بل هغه چی پوهیدئ خو ویی نکړل

(۸) د یو عالم تحلیل

جوهان گیت دوه سوه کاله مخکی داسی ویلی دي : مور به ټوله ژر یا وروسته حتماً د اسلام دین قبولوو . همدا حقیقی دین دی . که ما ته څوک مسلمان ووايي زه نه خپه کیوم ، زه دا صحیح خبره منم (جوهان گیت ۱۷۴۹ - ۱۸۳۲)

(۹) وعده خلافه انسان

نننی انسان د والدینو ، وروڼو خویندو ، خپلوانو ، اولادونو ، میره یا میرمنی او ملگرو سره ضرور وعده خلافي کوی

آیا پوهیږي چی تر ټولو ډیره وعده خلافي د چا سره کوی ؟

د الله تعالی سره

(۱۰) درناوی که سپکاوی ؟

محترم وروره او محترمی خور ، دعزت او ذلت فقط یوه دروازه ده چی هغه ژبه ده . نو سمه یی خلاصوه او

(۱۱) د خان بار مه درنوه

د گناه د خپرېدو باعث مه کیره . کيدای سى چى ته يې بس کړي مگر هغه کسان چى تا په گناه اخته کړي دي ، ستا د آخرت د تباهى سبب سى

(۱۲) د ستر رب ستر احسان

د انسان په بدن كى خورا ډير لوى او کوچني رگونه سته چى آن خيڼى په سترگو هم نه ليدل كيرى . همدا علت دى چى كه د بدن هر ځاى ته ستن يا اغزى ننباسو نو وينى به وكړي يعنى يو يا څو رگونه به زخمي سى چى وينه ترې راوړي . كه دا ټول رگونه سره وصل كړو نو مجموعي اوږدوالى به يې ۷۲۰۰۰ كيلو متره سي

بڼه ، نن په نړى كى قوي ترين واټرپمپ تر اووه زر (۷۰۰۰) فټه اضافه اوبه نسي را پورته كولى . خو الله تعالى يو کوچني زړه ته دومره قوت وركړى دى چى د انساني بدن په رگونو كى د دوه اويا زرو كيلومتره په ! واټن څليرويشت ساعته وينه جاري ساتي او د بدن ذرې ذرې ته يې رسوي . سبحان الله

« !لا د الله تعالى كوم كوم نعمت نه مني ؟ »

(۱۳) خان له شره خلاصول

كه هر څومره مقنع دليل او غاښ ماتونكى ځواب ولري بيا هم احمق نسي خاموش كولى او جاهل نسي قانع كولاى

نو سلام ورته وکړه او ترې څه (الفرقان) (۶۳)

(۱۴) سیرت او صورت

په ماشومتوب کې اکثراً کالي ، لاسونه ، پښې ، سر او مخ خیرن وي ، خو زړونه پاک وی ؛
مگر په لوی والي کې بیا اکثراً کالي ، لاسونه ، پښې ، سر او مخ پاک وی خو زړونه خیرن وی
زما په نظر خو اکثریت همدغسی دي ، والله اعلم

(۱۵) ژوند هسی مه ضایع کوه

«! یو عالم ویلی دي : « ژوند لند نه دی بلکې موږ ناوخته پیل کړی دی
یعنی ضایع کړی مو دی او اهمیت یې ناوخته رامعلوم سو

(۱۶) اخلاقي کنایه

یو عارف ویلی دي : غرور وویل چی امکان نلري ؛
تجربې وویل چی پام کوه خطرناک دی ؛
عقل وویل چی بی گتی دی ؛
خو زړه وویل چی مه ډاریرئ ، امتحان خو یې کړئ

(۱۷) الهی اجر او ثواب

دوی داسی بښیځنی دي چی په هر څومره ډیر استعمال سره هیڅ نه لږیږی : لومړی علم ، دوهم دعا
نو راځی چی دواړه تقسیم او تکثیر کرو

(۱۸) میره ته د میرمنی مشوره

زه به ستا اطاعت او خدمت کوم تر څو جنت می په نصیب سی ؛ خو ته د خپلی مور اطاعت او خدمت کوه تر
څو جنت دي په نصیب سی . په دي ډول به دواړه په جنت کی سره یو ځای یو
! سبحان الله ، څومره د کورنیو بدمرغیو د ختمولو علمي او عملي نسخه او د عقبا توښه

(۱۹) ماضي مړه سوی ده

په ماضي (یعنی تیره زمانه) کی ژوند مه کوه بلکی د ماضي له بندي خاني خان راوباسه . نه ژوند بیرته پر
. شا ځي ، نه عمر . نو تا ولی ځان د ماضي په قطی کی اچولی دی ؟ د ماضي په ارمان کی نن مه بایله
ماضي مړه سوی ده خو ته ژوندی یی . نو د ژوند حق ادا کړه . ته ډیر مهم یی ځان خبر کړه . که نورو ته څه
نسی کولای ، ځان ته ډیر څه کولای سی . نو پاڅه او په نن کی سبا ولتوه

(۲۰) قدسي حدیث

الله تعالی فرمایی چی ته هغه څه کوي چی ته یې غواړي مگر کیږی هغه څه چی زه یې غواړم . نو هغه څه وکړه چی زه یې غواړم تر څو هغه څه وسي چی ته یې غواړي

سبحان الله ، څومره رحمت او مرحمت

(۲۱) زنگ وهلی ذهن

مور انسانان یو او پیری غلطی کوو

تر ټولو غلطه غلطی مو دا ده چی په خپلو غلطیو خبر نه یو

خو تر دې هم خطرناکه غلطی بیا دا ده چی پر خپله غلطی ټینگ ودریږو . دا نو د ذهن زنگ دی

الله تعالی دې دا ډول خلک (چی خورا پیر دي) اصلاح کړی

(۲۲) څومره بی پروا یو

د غلطی د ثابتېدو له امله بڅښنه او معافی نه غواړو بلکی روابط او دوستي قطع کوو

استغفرالله

(۲۳) د یوې سیکې دوه مخه

مرگ صرف یو ځل راځي . نه یې مال مخه راگرځولی سي نه دولت ؛ نه یې وسله مخه راگرځولی سي نه باډي

گارډان ؛ نه یې ډاکټر مخه راگرځولی سي نه دوا ؛ نه یې مقام مخه راگرځولی سي نه قوم ! دا ځکه چی ژوند

خو د سیکې یو مخ دی ، بل مخ یې مرگ دی

نو همدا اوس راپورته سه او پر کړو گناهونو دې توبه وباسه او الله تعالی ته پناه یوسه . که هوس دی نور دې بس دی

(۲۴) ودریزه او وگوره

عجیبه خلک یو . یو ځل وختونه او فرصتونه له لاسه ورکوو ، بیا وروسته د هغو په تلابن پسی بیرته وختونه او فرصتونه ضایع کوو . نو ودریزه او وگوره

(۲۵) د لمانځه قبولیت

که د لمانځه په کولو سره ته د گناهونو او بدو کارونو څخه راوگرځیدی نو پوه سه چی لمونځونه دې قبلیری یو صحابي د رسول الله (صلی الله علیه وسلم) څخه وپوښتل چی : « مورځ څنگه وپوهیږو چی لمونځ مو قبلیری ؟ پیغمبر علیه السلام وفرمایل : کله چی بل لمانځه ته ستا زړه وغواړی . » سبحان الله چی مورځ به څنگه یو ؟

(۲۶) د نیکمرغی او بیغمی راز

آیا غواړی چی د نورو له شره خان وساتي ؟ ډیره آسانه او ارزانه طریقه لری : هغه دا چی نور له خپله شره وساته

(۲۷) ایمانی ژوند

که پر جسم باندی د نفس حکومت وی نو دا حیوانی ژوند دی ؛
که پر جسم د عقل حکومت وی نو دا انسانی ژوند دی ؛
خو که پر جسم د قرآن حکومت وی نو دا ایمانی ژوند دی
په اوس عصر کی خو ایمانی ژوند کونکي مطلق اقلیت دي ، الله تعالی دي یې مطلق اکثریت کری

(۲۸) د ژوند لنډیز

زموږ ژوند د درو مهمو اصلونو لنډیز دی : لومړی خداوي چی محوه کیږی ؛ دوهم اوښکی چی وچیری ؛
درېیم عملونه چی پاتیری

(۲۹) فکري خوځښت

د نورو د سیاست په وړاندی صداقت غفلت دی ؛ خو د نورو د صداقت په وړاندی سیاست خیانت دی

(۳۰) د خان بدلون

الله جل جلاله هماغه دی چی زه یې غواړم ، کاشکی زه هم هماغسی وای چی دی می غواړی
بس یوه پاکه اراده او فیصله غواړی

(۳۱) الهی غبرگون

شیخ سعدي (رح) ویلی دي : ما په خپل ژوند کې د ډیر تلاین سره سره دوه کسان پیدا نکړای سول : یو هغه چی د الله په نوم یې صدقه ورکړې وی خو غریب سوی وی ؛ بل هغه چی ظلم یې کړی وی خو د الله له نیولو خلاص سوی وی .

استغفرالله

(۳۲) پاک او تلیاته محبت

د الله تعالی سره د محبت څخه پرته بل هر محبت درد او غم لری

(۳۳) اصلی مسکین څوک دی ؟

پرون یو انسان زما څخه یوه ډوډی وغوښته او ورمی کړه . په لسگونو دعاوی یې راته وکړې او روان سو خو اوس حیران یم چی اصلی مسکین هغه و که زه ؟

نو موږ باید یو غریب ته صدقه په دې نیت ورنکړو چی هغه ورته اړ دی ، بلکی په دې نیت یې ورکړو چی ! موږ د دې صدقې و قبلېدو ته اړ یو

(۳۴) د ژوند لنډه فلسفه

مولانا جلال الدين بلخي څه بڼه ويلي دي : د مرگ دايقه هر يو ځكي ، خو د ژوند دايقه يو يو څوك ځكي

(۳۵) اخلاقي كنايه

په يو کارتوني تصوير كې مې وليدل چې يو نفر پر لماتځه ناست دى ، په لاس كې يې موبایل تليفون لور نيولى دى او د ځان سيلفي اخلى . تر لاندې داسې ورته ليكلې وو : پخوا به يې ويل چې نيكي وكړه په درياب كې يې ! واچوه ؛ خون وايي چې نيكي وكړه په فېسبوک كې يې واچوه

(استغفرالله ، سيلفي تر عبادت پورې هم راورسېده . دا نو د ریا انتها ده (بنایي وي به دغسې كسان

(۳۶) ماديات پالنه

دا دنيا د يو پل غوندي ده . هيڅ كوم هوبنيار انسان پر هغه كور نه جوړوي ، خو مور لگيا يو د هغه له پاسه جنت جوړوو (شيخ ذوالفقار احمد مجددي)

(۳۷) د سمون اراده

پخوانيو به ويل : د جاهلانو سره په ناسته كې غلى اوسه او د عالمانو سره په مجلس كې غوړ ونيسه . ځكه چې د جاهلانو سره په خاموشي كې حلم او د عالمانو سره په خاموشي كې علم زياتيزي

بس يوه ټينگه حوصله او فيصله غواړي

(۳۸) نرمة هڅونه

د یو دکان پر دروازه د دې پر ځای چې ولیکي (دکان بند دی) ، داسی زړه وړونکي او هڅونکي جمله لیکلي وه : زه لمانځه ته ستا څخه مخکې تللی یم

سبحان الله

(۳۹) درود او سلام

ای مؤمنه ! دا به څومره بهتره او بختوره شیبه وی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم تا ته په نوم در پرغ کړی . او ته ورڅخه وپوښتي چې یا رسول الله صلی الله علیه وسلم ! ستاسی زما نوم څه زده دی ؟
خو نبی کریم علیه السلام درته وفرمایي چې ستا له خوا درود او سلام ما ته ستا د نوم سره یو ځای را رسیدل

سبحان الله

(۴۰) د غیبت بدلون

که بي له وجی او بېله دلیلې خوشحاله وي یا خوبني احساسوي ، نو پوه سه چې یو څوک تا په بنو یادوي یا ! ستا له پاره دعا کوی

نو راځی چې غیبت همدې ته بدل کړو

(۴۱) غیبت او درواغ

روایت دی چی امام شافعی (رح) ته یو سړي وویل چی فلانی ستا بد وایی ، او تا په بدو نومونو یادوي

امام شافعی (رح) خواب ورکړ: که ته رښتیا وایی نو غیبت دی وکړ ، او که درواغ وایی نو فاسق یی

په دی سره هغه سړی ډیر وشرمېد او روان سو

په رښتیا هم غیبت او درواغ د ټولو گناهونو د دخول دروازی دي . افغانان ډیرئ په دی ناروغي مبتلا دي . نو

الله (ج) دی هر مسلمان د امام شافعی (رح) د دغه علمی او عینی غبرگون جوگه کړی . دا کار نه سرمایه

غواړی نه مشقت ، بلکی صرف یو ټینگ عزم او قسم غواړي

(۴۲) عجیبه ناپوهي ده

آیا دا ناپوهي نه ده چی خدایی موجوده وی مگر خدای موجود نه وی ؟

تخلیق او مخلوق موجود وی خو خالق موجود نه وی ؟

عشق موجود وی خو معشوق موجود نه وی ؟

شعر موجود وی خو شاعر موجود نه وی ؟

رحمت موجود وی خو رحیم موجود نه وی ؟

حکمت موجود وی خو حکیم موجود نه وی ؟

محبت موجود وی خو محبوب موجود نه وی ؟

لنډه دا چی هر څه موجود وی خو هیڅوک موجود نه وی ؟

نو اې « سرکښانو » او « منکرانو » ، د خدای له پاره ! آیا دا ممکنه ده ؟

پس ناپوهي او سرټمبکي لا توره وی که سپینه ؟

(۴۳) د ترازو دوی پلي

د هغه علم څخه ځان ساته چی په هغه کی عمل نه وی ؛
او د هغه عمل څخه هم ځان ساته چی په هغه کی علم نه وی
دواړه حالتونه بی گټی دي حتی ضرر لری

(۴۴) څومره لنډ ژوند

دا انسان هم عجیبه مخلوق دی : په شنبه وزوکیږی ؛ په یکشنبې تگ پیل کړي ؛ په دوشنبه ځوان سي ؛ په سه
! شنبه واده وکړي ؛ په چهارشنبه ناروغ سي ؛ په پنجشنبه د مرگ پر بستر ځملي ؛ په جمعه مړ سي
رښتیا هم اتمه ورځ نلرو ، خو ؟

(۴۵) د غلطی تکرار گناه ده

زموږ یوه فکري بنوږدنه دا هم ده چی بد کار بد نه راته ښکاری بلکی عادي یي بولو . داسی چی ځینی کسان
اړونده بد کار د ده عادت بولي ، ځینی یي بیا د ده سلیقه بولی او ځینی خو یي بیا د ده شخصی او ځانی معامله
!بولی او وایی چی ستا یي په څه ؟

استغفرالله

(۴۶) حقیقت مگر ناخوبینه

! بیده او غافل خلک یوازی د نیکونو په کارنامو ویاړي ، خو وینښ او فعال خلک لمسیانو ته ویاړونه پریږدي
نو چی موږ به له کومی ډلی څخه یو ؟

(۴۷) له ناکامی ډډه

تر څو چی د ماضي څخه لاس وانخلي ، راتلونکي ته دې لاس رسي نسته
کله چی دې وخت له لاسه ورکړ ، د هغه څخه عبرت ، درس او تجربه خو نو له لاسه مه ورکوه

(۴۸) ای ظالمه ، د خدای له پاره

ته چی ظلم کوي ، دا چی زور لري نو کوه یې . ته چی گناه کوي ، دا چی موقع لري نو کوه یې . خو یوه ورځ
آبه حتماً ذلیل کیږي . که ژر یا وروسته نه وی ، په آخرت کی خو به وی ؟

(۴۹) د یو قبر پر شنخته داسی لیکلي وو

زه اصلاً د همدغه ځای له پاره مقرر سوی وم خو په دا منځ کی می یو څو شپي په دنیا کی تیری کړي ، یعنی
هغه بی وفا دنیا چی خپلو خورا نږدې او گرانو خپلوانو می همدلته تر خاورو لاندی کړم
آیا زه او ته به هم دغسی نه سو ؟ پس نن د عمل ورځ ده بېله حساب ، خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله

(۵۰) د ټولو اړتیاوو ځواب

سهار او ماښام یې اووه ځله ولولئ : حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ (ابو داؤد
۵۰۸۱)

دا د سورة توبه آخري آيت دی

(۵۱) اصلي سکون

هيڅ شی مفت نه دی بلکې په راکړه ورکړه سره حاصلیږي . حتی هوا هم وریا نه ده ، تر څو چی تیره ساه و
نه باسي نوې ساه نسي اخیستلی

تر څو چی یو گام راپورته نکړي بل گام نسي اخیستلی

تر څو چی شا ته رانسي پر مخ توپ نسي وهلی

لنډه دا چی تر څو الله تعالی راضي نکړي سکون نسي گټلی (مهمه نه ده چی هر څه لري ، خو بی سکونه به
) یې

(۵۲) د ایمان کمزوري

مور دا منو چی هر څه الله تعالی کوی . نو بیا دا ولی د زړه له اخلاصه نه منو چی الله تعالی چی څه کوی
صحيح یې کوی ؟

پس دا خو به د ایمان کمزوري نه وی؟! یا دوه مخي خو به نه وی ؟

(۵۳) دوستي او خپلوي

عقوه او بڅښنه دا نه ثابتوي چې ته ناحقه يې او هغه صحيح دی . بلکې له دې معافې څخه دا ثابتېږي چې ته د دې دوستي يا معاملي غوښتونکی يې خو هغه نه دی . ته صادق ، بې غرضه ، صحيح او په زړه پاک يې خو هغه نه دی

مگر يوه باريکي سته او هغه دا چې د بدخواه ، مغرضو او حاسدو دوستانو څخه صرف خان گوښه کړه او بس

(۵۴) مسموم ذهنونه

ځيني خلک داسې دي چې کله ستا بڼه والی واورې نو معمولي او سطحي يې ومني ، خو کله چې ستا بد والی واورې نو بېله تصديق ، بېله ثبوت او بېله شکه يې زړه ته واچوي . دا ځکه چې ذهنونه يې مسموم دي

(۵۵) اخلاقي کنايه

يوه ورځ چاقو ، خنجر ، تورې ، نيزې او غشي خپل تر منځ مجلس درلود . نو د يو بل څخه يې وپوښتل چې په مور او تاسو کې کوم يو ډير ژور او شديد ټپ جوړوي ؟

خو « الفاظ » يې شا ته ناست وو او پر خندل يې

(۵۶) په مصيبت کې مصيبت

حضرت صديق (رض) فرمايلي دي : « په صبر کولو کې کوم مشکل نسته ،

خو په ژړا او فرياد کی بيا کومه گټه نسته

نو له دې معلومېږی چی په مصيبت کی بی صبري دوهم مصيبت دی

(۵۷) د خلکو انحراف

د فتنو په دې نړی کی به کله یوازی یی ؟

که دې تريخ حقيقت ووايه ؛ که صادق وي ؛ که دې غيبت منع کاوه ؛ که دوه مخه نه وي ؛ که دې غلط يا درواغ نه منل ، که دې د فاسق صفت نه کاوه ، نو پوه سه چی بی کسه او بی وسه به یی

(۵۸) د نښې منح

يو عالم څه بڼه ویلی دي : په کومه ټولنه کی چی د احساس نشتوالی عام سی ، نو هلته د کوم بل عذاب ضرورت نسته

(۵۹) اعتدال بری دی

د مولانا جلال الدین بلخي څخه یی وپوښتل چی زهر څه ته وایي ؟

هغه وویل : هر هغه شی چی زموږ تر اړتیا اضافه سی زهر دی ، که هغه خواړه وی ،

یا قدرت ، یا مال او دولت ، یا لوږه ، یا حرص ، یا مینه او محبت ، او یا هم کرکه او نفرت وی

(۶۰) د قرآنکریم دایمی معجزه

قرآنکریم د « الله » په نوم پیلیری (بسم الله : د الله په نوم) او د « انسان » په نوم ختمیری (الناس : خلک ، انسانان) . مطلب دا چی د الله تعالی له خوا د انسانانو (خلکو) له پاره مهمه لا دا چی لومړنی پیغام او وحی یی هم « ویل ، لوستل » دی (اقرأ) یعنی د علم اساس ! نو ثابتہ سوه چی دا آسمانی کتاب علمی او مترقی دی یعنی د ساینس او تکنالوژی تومنہ لری ! پس اسلام یو علمی او مترقی دین دی

له همدی امله د نری مشهور ساینس پوهان او عالمان ډیر په اسلام مشرف کیږی

(۶۱) د زمانی گړندی اوبشتون

د ساعت « دقیقه بنود » وایی چی اوس لا یو څه وکړه . ځکه زه چی یو ځل تیر سم بیا نه را گرځم که نه ، هغه به یو بل عصر وی

(۶۲) ظالم که مظلوم ؟

گناه کول بنکاره ظلم دی او گناه کار یعنی ظالم . ظالم کیدل یا مظلوم کیدل ډیر آسانه دی . نو بهتره دا ده چی ظالم نسو

. شیخ عبدالقادر جیلانی (رح) ویلی دي : « مه ظالم جوړیږه او مه مظلوم که دي چاره نه وه نو مظلوم سه او د ظلم څخه په کلکه ځان وژغوره

(۶۳) لا تر خو؟

د انسان ماضي که هر څومره د گناهونو څخه ډکه وي ، آینده خويي همدا اوس بالکل پاکه ده
الله توبه قبلوي . نو نه غواړي چی راتلونکي دي پاکه وي ؟

(۶۴) متوجه اوسه

تل په یاد ولره چې تولي خبري دي ملايکي د ځان سره ليکي . گرده ليکنی ، شعرونه ، پوستونه او کمنتونه دي
هم درپسې ليکل کيږی

(۶۵) مجازي مينه وال

څوک چی د خپلی ميرمنی سره د محبت او عشق اظهار عيب گني ، خو د محبوبې يا معشوقې له پاره د عشق
اظهار فخر بولي دغسی انسان « مجازي عاشق يا شهواني مريض » دی
دا لکه هينداره چی له يوې خوا خيرنه وي خو دئ يې بله خوا پاکوي

(۶۶) رغنده بدلون

دا چی زموږ ځيني گناهونه زموږ او د الله تعالی تر منځ د راز په حال کی دي ، نو ولی داسی نيکی نه کوو چی
هغه هم ورسره د راز په حال کی وي ؟

(٦٧) نیکی که بدی ؟

ولی غرور ؟ ولی حسد ؟ ولی کینه ؟ ولی درواغ ؟ ولی غیبت ؟ ولی تهمت ؟ ولی ظلم ؟ ولی خیانت..... ؟

آیا نه پوهیږي چی د ژوندانه د دې سفر یوازینی لاره قبر ته ده ؟ نو نیکی وړې که بدی ؟

خبر اوسه چی نن د عمل ورځ ده بېله حساب ، خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله

(٦٨) خیرن زړونه

څه وکړو خو د حرص ، حسد او غیبت پرغونه دومره لوړ سوي دي چی د نصیحت پرغ یې منځ ته هیڅ نه ور
! رسیږی

(٦٩) اسلام سوله ده

مشهور نړیوال ساینس پوه (البرت انشتاین ۱۸۷۹ - ۱۹۵۵) داسی ویلی دي

زما په فکر مسلمانانو د خپل عقل او ویبنتوب له امله هغه څه کړي دي چی یهودو و نه کړای سول . یوازی
اسلام دا طاقت لری چی سوله راولی

(انشتاین یو امریکایی یهودی و چی په ۱۹۲۱ کی یې په فزیک کی د نوبل جازه گتلی ده)

(٧٠) د وخت راتینګول

وخت خو په هر صورت کی مخته ځي او درومی . نو که هغه خراب وی صبر کوه او که ښه وی شکر کوه
په دې سره به دې وخت راتینګ کړی وی

(٧١) الهي رحمت او مرحمت

يا الله ! ستا شکر ادا کوو چی مځکه دې گردی (کروي) او متحرکه پیدا کړې ده . چی له امله یې ورځ او شپه
جوړیږی ، موسم بدلیري ، اکسیجن تولیدیږی ، ژوند پیلیږی ، نعمت او برکت څپریږی
نو یا لویه خدایه ! ستا د بی حسابو او لایتناهي رحمتونو او نعمتونو شکر ادا کوو

(٧٢) پوهول او غور نیول

د هوښیاری او پند خبری درې کسان ښه کولی سی : لومړی عالم ؛ دوهم سپین ږیری ؛ درېیم : غم خپلی
د دوی هره خبره سبق دی

(٧٣) مه ناوخته کوه

که ته هر څومره گناه کار هم یې ، الله تعالی درې لاری خلاصی درته پرې یبني دي چی ستا تر زکندن پوری یې
. نه تړي : د دعا وعده ؛ د رزق ذریعه ؛ د توبې دروازه

نو اوس لا وختي دی ، بیرته راستون سه او مه ناوخته کوه

(۷۴) جدي توجه

پر لاره يا په دكان ، بازار ، كور يا دفتر كى د يو شخص له خوا د الهي ذكر كول يا تسبيحات ويل داسى دى لكه په مړو كى ژوندئ ، په بيدو كى ويبښ او په ناروغانو كى جوړ شخص

(۷۵) اخلاقي كنايه

يو عالم ته يو بي دينه شرابي وويل : دا شراب خو د انگورو او وريشو څخه جوړيږي ، نو ولي حرام دي ؟
عالم ورته وويل : دا ستا اودس ماتى خو هم د ډوډى څخه جوړيږي ؛ ولي يې نه خوري ؟
هغه بي دينه شرابي ډېر خر او بي ځوابه سو

(۷۶) پر ځان او جهان بي اعتباره

اعتبار « په دوستى او خپلو كى د اكسيجن غوندى اهميت لرى . كه پر يو چا « بي اعتباره » سوي نو د « هغه دعاوى هم بنيراوى درته بنكارى ، او بڼه يې هم په بدو كى شميري . دا ځكه چى د اكسيجن د نشتوالي له امله تراوونه او رابطې بي تنفسه وى
نو ځان له ناكامى وژغوره ، يعنى پر اعتبار مه بي اعتباره كيږه

(۷۷)

يو مسكين ته په دې نيت صدقه مه وركوه چې هغه ستا و صدقي ته محتاج دى ، بلكى په دې نيت يې وركړه چې ته د الله جل جلاله مغفرت او د دې صدقي و قبلېدو ته محتاج يې

(۷۸)

فقير ته د صدقي وركولو له پاره په جيب كې په خورا لږ مبلغ (سكه) پسې گرځو . خو همدا مهال د الله تعالى څخه د جنت لوړترين مقام غواړو

څومره ناخيزه عطا كوو او څومره ستر عوض طلبوو

بپسكه چې الله رحيم او كريم دى ، مگر ته خو هم انصاف وكړه

(۷۹) **كره او پخه وينا**

زه د پوه انسان څخه هيڅكله نه بيريږم ، بلكى د هغه احمق څخه بيريږم چې د يو څو كتابونو تر لوستلو . (وروسته خان عالم بولى (عثمانى سلطان عبدالحميد

استغفرالله

(۸۰) **عاجز او متواضع اوسه**

که د گناه کارانو او فاسقانو سره کښینې نو پر گناهونو به زړه ور سي ؛ که د ماشومانو سره کښینې نو بی سنجشه به سي ؛ که د پاچهانو ، آمرانو او سردارانو سره کښینې نو مغرور او متکبر به سي

پس د غریبانو سره کښینه چی عاجزي زده کړي . (حضرت مجدد الف ثاني)

(۸۱) مهمه باریکی

آیا پوهیږې چی نیکمرغه کیدل ولی ستونزمن دی ؟ خکه چی هغه خوی او سلوک نه خوشي کوو چی زموږ د ! بدمرغی سبب کیږی . نو امتحان یې کړه بیا وگوره

(۸۲) د صبر او شکر پیوستون

که یو شی زموږ لاس ته راسی او شاکر اوسو خو وروسته هغه بیرته له لاسه ورکړو (که هر څه یا هر څوک هم وی) ، نو باید دا خبره ومنو چی هماغه شی (یا کس) زموږ له پاره نه وو یا دا چی موږ د هغه له پاره نه . یو . همدا فیصله په آسمان کی سوې وه خو پر مخکه اجرا سوه

همدا د شکر او صبر د پیوستون مقام دی چی باید بڼه ورته خیر اوسو

(۸۳) تېر هېر کړه

د ماضی معنی ده ورک شی

سیند پر شانه درومی ، او نه هم را ختلی لمر بیرته ستیږی

موږ د حال څخه بی پروا او په ماضی پورې کلک مېنتي یو

خپلی بڼکلی مانی مو پرېبڼی دي او د ماضی په کنډوالو پسې ژاړو

نو تیر هیر کړه

(عایض قرني)

(۸۴) خان پالنه او عصبیت

بت ماتونه باید له ځانه راپیل کړو او د خپل دننه ټول بتان او تعصبونه باید مات کړو (سید جمال الدین افغاني)

څومره عالی نصیحت

(۸۵) زموږ ذلت او حقارت

یا الله ! موږ څومره ذلیل او ناکام یو ، ځکه

ستا په کارونو کی ډیره مداخله کوو (په ناکامی سره) ؛

ستا پر فیصله ډیر انتقاد کوو (په خرابی سره) ؛

ستا پر قضاوت باندی خپل قضاوت کوو (په دښمنی سره) ؛

ستا د ارادې او فیصلې مخالفت کوو (په نهیلی سره) ؛

ستا پر خیره سترگی پټوو (په بی وسی سره) ؛

ستا پر نعمت او رحمت باندی ناشکری کوو (په سرخوړی سره) ؛

ستا پر قدر او تقدیر باندی شک او تردید کوو (په ناپوهی سره)

نو یا الله ! موږ څومره ذلیل او مقهور یو چی تا منو ، خو ستا نه منو

(۸۶) اخلاقي ڪنايه

يو عالم ويلي دي : زمور حالت داسي دي چي په ڪور ڪي د غلو له لاسه سڀي ساتو ، خو له بده مرغه د نورو شيانو پر خاي مو هماغه سڀي غلا سو

(۸۷) اڪثريت نه بلڪي حق

پر ڪومه لاره چي اڪثريت خلڪ روان وي شڪمن او زره نازره اوسه ، ڪه هغوي اغلباً تقليد ڪوي نه فڪر نو د يوازي والي ڇهه مه بيريزه بلڪي حق د خان ملڪري ڪره ؛ او له ڊاره هم مه ڊاريزه بلڪي ڊار له خانه وڊاره

(۸۸) د ماضي بدلون ؟

ڊيرئ خلڪ وايي چي ماضي (يعني تيره زمانه) هيڃ نه بدليوي . مگر په حقيقت ڪي بدليداي سي . وگورئ د نن په عمل سره د ماضي (يعني پرون) عمل بدلولاى سو . ڪه د يو چا ماضي په ڪفر ڪي وه ، خو همدا اوس ڪلمه ووايي نو مسلمان سو . يعني ڪه يو څوڪ په حال زمانه ڪي (يا نن) مؤمن وي نو په ماضي ڪي هم مؤمن سو . ڪه يو گناه ڪار توبه وڪري نو د نن په « بنه » عمل سره يي د پرون « بد » اعمال هم بدل ڪرل پس راځي چي په يوه پاڪه اراده سره خپله ماضي بدله ڪرو

(۸۹) **یو عالم ویلی دی**

« ! تر بوتونو وروسته چی مور بل شی ډیر تر پینو لاندی کوو هغه انسانیت دی »
نو د خانی گتی له پاره باید نور پایماله نکړو

(۹۰) **سمندر په کوزه کی**

د حسن بصري (رح) څخه یې وپوښتل چی د مومن راحت چیری دی ؟
هغه ورته وویل چی که غفلت ورڅخه سوی وی نو په سجده کی دی او که گناه ورڅخه سوی وی نو په توبه
کی دی
سبحان الله ، د ناکامی څخه د نجات څومره لنډ فارمول

(۹۱) **بی گتی مجلسونه**

د غیبت ، حسد ، تهمت ، خان پالنی او درواغ ویلو د مجلسونو څخه دا ډیر بڼه دی چی یوازی اوسی نسبت دی
ته چی د ناکسو او ناقصو دوستانو دغسی مجلسونو ته ورسی

(۹۲) **انسانی خوبنی**

باد پکه په خپله باد نه جوړوي تر څو مور ته یې راوشرې . بلکی باد له مخکی څخه موجود وی خو پکه هغه
ته گړندی حرکت ورکوی او پر مور یې راپوری وهی (را شری)
د انسانانو خوبنی هم بالکل همداسی وی چی تل زموږ شا وخوا ته موجود او ساکن دي . بس د هغو منبع ته د

یو خوځښت ورکولو اړتیا ده تر څو دا حرکت په محیط کی خپور او گړندی سی . موږ دغه تحرک ته سخت اړ یو ، نه زور او تزویر ته

(۹۳) د اوبنکو څپې

پر بالښت اوبنکی تویول ستا حالت نه بدلوي (یعنی گټه نلری) ، خو پر مصله اوبنکي تویول ستا حالت بدلوي یعنی هغه څو څاڅکی ستا پریشانی په ځان کی ډوبوي ! امتحان یې کړه

(۹۴) دعا د سکون دروازه ده

یو څوک دې ډیر یادپیری ؟ ورسه او ویې وینه ! نسي کیدای ؟ په وټس اپ ، وایبر کی ورسره وگوره ! هغه کار نه کوي ایمیل او فېسبوک خو سته ! دا هم نه کیږی ؟ تلفون ورته وکړه ! هغه هم نه کیږی ؟ خط ورته ولیکه دا هم نه کیږی ؟

نو دعا خو حتماً ور رسیږی او ستا سکون حاصلیږی ، امتحان یې کړه

(۹۵) اغزن لورئ

په کومه ټولنه کی چی « هر شی » او « هر عمل » جاري وی ، هغه ټولنه په اغزیو کی رهي وی چی زموږ ټولني خو به همدا لورئ نه وی اخیستی ؟

(۹۶) لا تر کله ؟

ای سرکښ نفسه ! لا څه ته منتظر یی ؟ کله توبه باسي ؟ ولی توبه ځنډوي ؟
که همدا اوس مرگ درته راسي نو الله ته به څه ځواب ورکوي ؟
آیا ورته وایي چی ځوان وم ؟ ورته وایي چی یو ځل زور سم ؟ ورته وایي چی هیږه می سوه ؟ ورته وایي چی
پوه نه سوم ؟ څه ورته وایي ؟ آیا کومه پلمه لري ؟
که پلمه او حيله کوي نو افسوس ستا پر حال ! که هوس دی نور دي بس دی . لطفاً پر ځان مه ناوخته کوه

(۹۷) پام چی باد دي يو نسي

نن چی خلک ستا هغه صفتونه او بڼه خويونه بيانوي چی په تا کی نسته ، نو سبا به پر تا هغه الزامونه او
تهمتونه هم تري چی په تا کی نسته

(۹۸) د الفاظو اثر

الفاظ د بنده غلام وی مگر تر ویلو وروسته بنده د الفاظو غلام سی . الفاظ او کلمات مړه زړونه ژوندي کوی او
ژوندي زړونه هم مړه کولای سي . د الفاظو غلط استعمال « رحمت » په « زحمت » سره بدلولی سی او
دعا « په دغا » سره «

نو الفاظ د فکر لباس دی چی باید خپل فکرونه پري ملبوس او ملفوف کړو

(۹۹) **بښکنځل او پوچ الفاظ**

يو عالم ویلی دي :

په حقیقت کی بی سوادې له منځه نه ده تللي بلکی بېسوادانو صرف لیکل او لوستل زده کړي دي

(۱۰۰) **بښځه د کور بي بي ده**

ځینی خلک وایی چی بښځه کور نلری (ځکه د پلار په کور کی میلمنه وی ، د میره په کور کی بیگانه وی ، د اولاد په کور کی اضافه وی) . خو داسی نه ده بلکی هر کور بیله بښځی ځځه اصلاً کور نه دی

(۱۰۱) **روحي سکون**

يو عالم ویلی دي : کله چی پوه سوم چی ډیری خپلوان می غرض او مرض لری نو خپل رب ته مخ اړول ډیر راته آسانه سو ؛ بیغمه او روحاً آرام سوم

(۱۰۲) **نېک عمل تلپاته وی**

تر مرگ وروسته زړه لس دقیقي ژوندی پاته وی ؛ دماغ شل دقیقي پاته وی ؛ سترگی څلور ساعته پاته وی ؛ پوست پنځه ورځی پاته وی ؛ هډوکی دیرش ورځی پاته وی
خو نېک عمل تلپاته وی ! بس یوه پاکه اراده او فیصله غواري

(۱۰۳) اخلاقي کنایه

د یوې رکشا پر شا عجیبه جمله لیکلې وه : هارن کرار واهه ، ولس بیده دی

(۱۰۴) آسانه اجر او ثواب

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی دي

د کمزوره انسان مرسته کول صدقه ده (ابن حبان ۳۳۷۷)

د یو غمجن محتاج سره مرسته کول صدقه ده (نسایی ۲۵۳)

دواړی مرستی گڼ شمیر انواع لری . نو څومره ارزانه او آسانه ثواب

(۱۰۵) روغتیا ساتنه

ابن سینا څومره عالی او علمی خبره کړې ده : هر شی لږ یې دوا ده ، متوسط یې غذا ده ، خو ډیر یې زهر دی

سبحان الله ! څومره عینی او عملي نسخه

(۱۰۶) اخلاقي کنایه

یو بی پروا ځوان په ملنډو سره یو مسکین او کمزوره بابا ته وویل چی له لیری می فکر وکړ چی بنځه یې

بابا خواب ورکر چی ما بیا له لیری ولیدی نو فکر می وکر چی نارینه یی

(۱۰۷) اخلاقي کنایه

یو بی پروا خوان په ملندو سره یو مسکین او کمزوره بابا ته وویل چی له لیری می فکر وکر چی بنخه یی

بابا خواب ورکر چی ما بیا له لیری ولیدی نو فکر می وکر چی نارینه یی

(۱۰۸) د معاشرت آداب

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی دي : د غیر مسلمانانو د سلام په خواب کی وعلیکم وایاست

(صحیح بخاري ۲۹۳۵)

(۱۰۹) د انسان انسانیت مهم دی

د خرابو خلکو تر هیرولو او د بنو خلکو تر لتولو خو دا بهتره ده چی د خلکو خرابی خبری هیری کړو او د هغوی بنی خبری ولتوو

دا خکه چی انسان ثبات نلری، یعنی خراب خلک بڼه کیدای سی او بڼه خلک خراب کیدای سی

پس له گناه باید کرکه وکړو نه له گناه کاره

(۱۱۰) خورا ستر او خورا کوچنی

یو عالم ویلی دي :

« دی او تر ټولو کوچنی امتحان ورکونکی د الله جل جلاله تر ټولو ستر امتحان اخیستونکی الله جل جلاله »
خو موږ لا بیا هم ؟

(۱۱۱) د قرآن مجید یوه معجزه

د قرآنکریم د نزول پر مهال نه پوهنتون و ، نه پوهنځی ، نه د حساب ماشین و او نه هم کمپیوټر .
رسول الله صلی الله علیه وسلم سواد نه درلود ، نه یې مکتب یا پوهنتون لوستی و او نه یې هم د
حساب ماشین یا کمپیوټر درلود

څه وخت چي قرآن شریف نازل سو ، د هغه مهال انسانانو د نننی تکنالوژی په اړه په خپلو ذهنونو کي
د هغه خاکه هم نه سواي تصور کولای

قرآنکریم د هغه مهال د انسانانو ، نننیو انسانانو او آینده انسانانو د ژوندانه ټول اړخونه مدنظر نیولي دي چی
دا پخپله د دې الهي کلام یوه سترتیا او معجزه ده

(مأخذ : قرآني ریاضي ، ۲۵ مخ ؛ ۲۰۰۹ ؛ (لیکوال : نثار احمد صمد واصفی

(۱۱۲) تریخ حقیقت

په کومه ټولنه کی چی کشران د مشرانو احترام نلري یا برابرئ ورسره غواړي ، د هغې ټولنی کوچنیان به
هیڅکله غټان نسي او کشران به یې هیڅکله مشران نسي

(۱۱۳) منفرد کردار

تل منفرد کردار لره . لکه مالگه چی شتون یی مهم نه بنکاری خو نه شتون یی ټوله خواره بی خونده کوي
لکه بوره چی شتون یی مهم نه بنکاری خو نه شتون یی ټوله خواره بی خونده کوي
لکه مرچ چی شتون یی اهمیت نلری خو نشتون یی ټوله مصالی بی خونده کوي
هر څوک ضعیفه او پیاوړي قابلیتونه لری . نو تر خپله وسه خو یو ادنی خدمت وکړه

(۱۱۴) تریخ حقیقت

وايي په دنیا کی دوه ډوله غله شتون لری . یو کوچني غله چی پولیس یی نیسی او دوهم غت غله چي
پولیس یی ساتي
نن متأسفانه هیڅ ټولنه له دې حالته ماسپوانه ده ، ځینی لږ ، ځینی ډیر خو ځینی خورا ډیر

(۱۱۵) د گناه سیوری

امام غزالی (رح) ویلی دي

بیشکه د گناه کونکو زړونه تور وی . د زړه د توروالي علامه دا ده چی

الف - د گناهونو څخه بیره نه وی [بڼه پوهیږی چی گناه ده مگر کوي یی] ؛

ب - د اطاعت څخه سعادت نه حاصلیږی [عبادت کوي خو گناهونه هم ورسره کوي] ؛

ج - نصیحت اثر نه کوی [نصیحت منی خو عمل نه کوی ، نو هغه پخپله بی تأثیره سو] ؛
بښه ، راځی چی اوس نو ځانونه وجداناً او بیطرفانه و ارزوو چی څنگه یو

(۱۱۶) اخلاقي کنايه

موږ خو له خپلو ژاړو

یوه ورځ « سره زر » او « اوسپنه » سره ناست وو ، او خبری یی کولی . سرورزو اوسپنی ته وویل چی زه
او ته دواړه په چکش وهل کیږو ، خو ته ولی ډیر فریاد کوی او نارې وهي ؟
اوسپنی ورته وویل چی کله دې خپل وهي نودرد هم خورا زیات وی

(۱۱۷) د ځان بدلون د جهان بدلون دی

موږ ځان نه بدلوو خو نور په زاریو یا په زوره بدلوو ! عجیبه ده ، دغسی کسان د نورو د نجات له پاره کښتی
جوړوي خو پخپله یی لامبو هم نه وی زده
هدا علت دی چی الله تعالی لارښوونه راته کوي چی تر څو په ځان کی (رغنده) بدلون رانه وړي ، روان
حالت دې نه بدلیږی (الرعد : ۱۱)
په رښتیا هم د ځان بدلون د جهان بدلون دی

(۱۱۸) اوس هم ناوخته نه دی

د یوې نېکی په کولو سره انسان نه پرهیزگار کیږی ، خو د یوې گناه په کولو سره حتماً گناه کار کیږی

نو رايي چي توله دا دعا بدرگه كړو : يا الله ! زما هغه گناهونه را معاف كړه چي دعاوي مي د قبلېدو څخه راگرځوي ، آمين

(۱۱۹) په قرآنكريم عمل

فضيل بن عياض (رح) ويلي دي :

«قرآنكريم د دي له پاره نازل سوي دي چي عمل پرې وكړو ، خو خلكو يي لوستل عمل وگرځاوه »
استغفرالله . نو كه تلاوت يو ثواب لري ، عمل يي د ثوابونو زخيره ده

(۱۲۰) قضاوت قاضي ته پريږده

يا الله ! ما وبخښه ، ځكه د هر چا او هر شي په هكله دومره ډير او په خپل سر قضاوت كوم چي دا مي هيره كړي ده چي قاضي خو ته يي

(۱۲۱) منفي سپما

موبايل چارجول د سكون سپما ده ؛ تلويزيون ليدل د ثوابونو سپما ده ؛ د برق د تللو پر وخت بي صبري كول د زغم سپما ده ؛ اسراف كول د صدقي سپما ده ؛ سگرېټ څكول يا نسوار كول د ژوند سپما ده ؛

سود او رشوت د حلالو سپما ده

نو رايي چي په پاڪه اراده او فيصله سره د ټولو منفي سپماوو څخه ډډه وكړو

(۱۲۲) گناه مه درنوه

نه شراب په بسم الله سره حلال کيږي ؛ نه د بېگناه مسلمان وژل په الله اکبر سره روا کيږي ؛ نه د سود ورکول يا خورل په حيله سره جايز کيږي ، نه رشوت ورکول يا اخيستل په مجبوريت سره تلقين کيږي نو د خدای له پاره ، د گناهونو پيټي مه درنوه

(۱۲۳) هر يو قاضي يو

نن په هر مجلس او حتی دوه کسيزه خبرو اترو کی هم زموږ هر کس او ناکس په خپل سر وکیل دی ، قاضي دی ، مفتي دی او څارنوال دی . له خانه قضاوتونه او فيصلې کوو . يعنی څوک قضاوت نه راڅخه غواړي خو موږ پخپل سر قضاوت کوو
که موږ هر مجلس ته څير سو نو وبه گورو چی له بده مرغه زموږ قضاوتونه بيله محکمي دي او فيصلې مو بيله محاکمي دي

(۱۲۴) اسلام يعنی څه ؟

يو چا د حضرت حسين (رض) څخه وپوښتل چی اسلام مختصراً راوپيژنه
هغه ورته وويل چی د خالق عبادت او د مخلوق خدمت دی
هم ذکر ، هم تسبیح ، هم استغفار او صدقه
رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمایلی دي

لا اله الا الله ويل صدقه ده . سبحان الله ويل صدقه ده . الحمد لله ويل صدقه ده . الله اكبر ويل صدقه ده .
استغفر الله ويل صدقه ده

(صحيح مسلم ١٠٠٧)

سبحان الله ، خُمره ستر اجر ، وريا ثواب او برکت

(١٢٥) انساني قضاوتونه

که ته نېک او بڼه يې خو خلک دې بد وېبولی تر دې بڼه دې چې ته بد او غلط يې لاکن خلک دې بڼه وېبولی .
خکه د خالق قضاوت مهم دی نه د مخلوق

(١٢٦) فاسق او صادق

د دنيا تر ټولو « بده بایلنه » دا ده چې د يو چا په سترگو کې اوښکی ستا له لاسه وی . خو په دنيا کې
تر ټولو « بڼه گټنه » دا ده چې د يو چا په سترگو کې اوښکی ستا له پاره وی
نو بڼه گټندوی (صادق يا خادم) اوسه ، نه بد بایلونکی (فاسق او ظالم)

(١٢٧) قوت ، عاجزي او ژړا

حضرت علی (رض) ويلي دي : اودس د خوانانو په رقم تازه کړه ، لمونځ د بوداگانو په رقم وکړه او دعا د
ماشومانو په رقم وکړه

(۱۲۸) مور ، جنت مکان

جنت وايي : مور هغه هستي ده چی زه يي هم تر قدمونو لاندي يم
دا چی د مور تر پښو لاندي جنت دی ، نو د سر او زړه به يي څومره مقام وی
سبحان الله

(۱۲۹) تجربه

که مور تر خان د يو شتمن په ليدو سره له خدايه د شکايت پر خای تر خان د يو غريب په ليدو سره له خدايه
شکر وکړو نو پريشانی به مو حتماً رفع او دفع سی

(۱۳۰) خورا مهم تجارت

کله چی د دنيا د مفیسی څخه په تنگ سی او د رزق دروازي درته وتړل سی نو د الله تعالی سره تجارت وکړه ،
یعنی صدقه ورکړه او امتحان يي کړه
ته به ووايي چی هیڅ نلرم ، څه شی صدقه کړم؟! داسی نه ده بلکی بڼه خبره هم صدقه ده ، بڼه رویه هم
صدقه ده ، مرسته هم صدقه ده ، هڅونه هم صدقه ده ، موسکا هم صدقه ده ، د ضرورت ورځی ته د يو ساتلي
شي ورکړه تر ټولو بڼه صدقه ده..... خو پام چی په صدقه کی ریا ونکړي
نو مه ناوخته کوه . صدقه رد بلا ده

(۱۳۱) اخلاقي کنایه

ننني حالات خو داسی دي چی تر خو رښتیا بوټونه په پښو کوی ، درواغ بیا پر نیمه لری را گرځېدلی وی
استغفرالله ، څومره سرعت

(۱۳۲) سترگه وړ روند

سترگی د دنیا هر شی لیدلی سی ، خو که پخپله په سترگه کی یو شی ننوزی نو هغه هیڅ نسي لیدلی
انسان هم د نورو عیبونه ښه ترا لیدلی سی خو که کوم عیب د ده وجود ته ننوزی هغه
هیڅ نسي لیدلی بلکی روند وی
په رښتیا چی د قرآنکریم له مخی ځینی انسانان سترگی لری خو رانده دي ، غوږونه لری
خو کانه دي ، ژبه لری خو گونگیان دي ! استغفرالله

(۱۳۳) د استاد درناوی

امام ابو حنیفه (رح) په یو مجلس کی ناست و چی یو هلک راغی . امام صاحب د هغه هلک د عزت له پاره
ورته ودریدی . چا پوښتنه ځنی وکړه چی امام صاحب ! څنگه د دي هلک مخي ته ودریدی ؟
امام صاحب ورته وویل : دا زما د استاد زوی دی . یو وخت می د ده د پلار څخه یوه مسئله زده کړې وه . که
زه د استاد تعظیم ونه کړم ، نو څنگه به د خپل علم څخه گټه واخلم ؟

(۱۳۴) د ټولنی وړانی او ودانی

د ډاکټر غلطي یو انسان له منځه وړی ؛

د انجینیر غلطي یو تعمیر (یا پل...) له منځه وړی ؛

د قاضي غلطي یو کهول له منځه وړی ؛

خو د معلم غلطي جامعه له منځه وړی

هو ، معلم هغه روښانه شمع ده چی خان ویلي کوي خو رڼا خپروي . نو د معلم زحمت د ټولنی عزت دی
زه خپلو ټولو ښوونکو او استادانو ته (چی ژوندي دي) الهي رحمت او (چی وفات دي) الهي مغفرت غواړم

(۱۳۵) اکسیجن ستر نعمت

یو انسان د ژوندي پاته کیدو له پاره هره ورځ یو سلنډر اکسیجن مصرفوي چی بیه یې درې نیم زره روپی ده .
د میاستی یې یو لک او پنځه زره روپی مصرف دی . د کاله تقریباً ۱۳ لکه روپی کیږی . اوس که د یو انسان
ټول ژوند ۶۰ کاله وپولو نو په دومره موده کی به دا لگښت اته اويا (۷۸) ملیونه روپی سی

خو الله تعالی دومره گران بیه او حیاتی ماده بالکل وړیا راکوي او موږ هیڅ نه خبروي .

« نو ته لا د الله تعالی کوم کوم نعمت نه مني »

(۱۳۶) پر الله تعالی هغه کسان گران دي چی

دعا لری خو ادعا نلري ؛ روا لری خو ریا نلري ؛ وفا لری خو جفا نلري ؛ اخلاص لري خو اختلاس نلري ؛
عاجزي لري و لویی لري .

ازلي دښمن (۱۳۶)

بنایي ځینی کسان امریکا ، برتانیه ، روسیه ، اسراییل.... د بشر تر ټولو ستر دښمنان وېولی . خو دوی یوازی د انسان دا دنیا خرابولی سی . اصلي دښمن بل دی چی تر دوی ډیر خطرناک دی . هغه کولای سی چی د انسان دنیا او آخرت دواړه خراب کری

دغه ستر او خطرناک دښمن « ابلیس » نومیزی چی لقب یی « شیطان » دی . دی تر ټولو ستړی وسلې او تجهیزات لری . آن یوه ثانیه هم د انسان سره له جنگه نه بېکاره کیزی

نو زموږ جنگ د دغه لعین دښمن سره فرض دی

تاوان خپل گټه د بل (۱۳۷)

زموږ او ستاسو شتمني هغه ده چی آخرت ته یی ولیزو . څه چی په دنیا کی راڅخه پاتیږی هغه زموږ نه ، بلکی د وارثانو مال دی

الله تل په یاد لره (۱۳۸)

دا مه هیروه

د خوبنی او بنادی پر مهال ثنا او ستایل د (الله جل جلاله)

د سختی او بیچارگی پر مهال میندل د (الله جل جلاله)

د آرامی او سوکالی پر مهال لمانځل د (الله جل جلاله)

د نا آرامی او بېقراری پر مهال توکل د (الله جل جلاله)

د تشکری او مهربانی پر مهال یادول د (الله جل جلاله)
د عذاب او مصیبت پر مهال پناه لرل د (الله جل جلاله)
نو تل او په هر حالت کی الله مه هیروه چی الله هم تا هیر نکری

(۱۳۹) آسانه نسخه

دا کوښښ مه کوه چی تر نورو بڼه سی ، بلکی دا کوښښ کوه چی تر پخوا بڼه سی
تجربه یی کړه بیا وگوره

(۱۴۰) د (۷) ستر اهمیت

اووه زموږ په ژوند او حتی عبادت کی ستر رول لری مثلاً
آسمانونه اووه دي ؛ په قرآنکریم کی همدا اووه اسمانونه هم اووه ځله ذکر سوي دي ؛
د قرآنکریم د لومړني سورت (الفاتحه يا الحمد لله) آیتونه اووه دي ؛
رنگونه اووه دي ؛
د هفتي ورځی اووه دي ؛
د اتوم مدارونه اووه دي ؛
پر کعبه اووه واره طواف کوو ؛
د صفا او مروا تر منځ اووه واره تک راتک کوو ؛
جمرات یعنی شیطان اووه ځله په شگو (وړو ډبرو) ولو او هر ځل اووه شکی وی ؛
د دوړخ دروازی اووه دي او ډیر نور

مأخذ : قرآني ریاضی (۳۴۴ مخ) ؛ مؤلف : نثار احمد صمد واصفی ، ۲۰۰۹

(۱۴۱) **الله تعالیٰ نن شاهد خو سبا قاضي دی**

نو د گناه څخه وپیریږه هغه هم د شاهد په مخکی ، هغه شاهد چی سبا پخپله ستر قاضي دی او فیصله کوي

(۱۴۲) **توجه او پاملرنه**

کله چی ټولنيزي رسنی مثلاً فیسبوک استعمالوو ، باید جداً متوجه اوسو چی زموږ الفاظ زموږ اصلي څیره معرفي کوي او هم زموږ د کورنی تربیي نمایندگی کوي ، او هم زموږ اخلاقي مقام ټاکي نو څومره باید پام وکړو چی خپل شخصیت سم معرفي کړو

(۱۴۳) **علم او جهل**

که زما علم ما ته د انسان سره مینه او محبت نسي رابنودلی نو یو جاهل تر ما زر واره بهتر دی
(مولانا جلال الدین بلخي)

(۱۴۴) **پر خان او ټولنه احسان**

څومره وخت چې پر نورو باندې په انتقاد کې مصرفوي ، هغومره وخت د خپل ځان په اصلاح کې مصرف کړه .
ځکه د نورو اصلاح ستا اختيار نه دی ، مگر خپله اصلاح دې په خپل اختيار کې ده
دا به دې پر ځان او ټولنه لوی احسان وی

(۱۴۵) یوازی نن لري

ډاکټر عايض قرني څه بڼه ویلی دي : ژوند په اصل کې همدا نن ورځ دی . پرون مړه سوي ده ،
سبا لا زوکېدلي نه ده
نو همدا نن لري چې ژوند لري

(۱۴۶) عقیده او حقیقت

یو عالم ویلی دي : عقیده کیدای سی چې زما عقیده وی ، ستا عقیده وی ، د فلاني عقیده وی ؛
خو حقیقت نسي کیدای چې زما حقیقت وی یا ستا یا د فلاني حقیقت وی
حقیقت اصلاً د هیچا مربوط نه دی بلکې آزاد او د ټولو دی
له همدې امله خلک تل د عقیدې په سر جنگیروي نه د حقیقت په سر
استغفرالله

(۱۴۷) عواطف

کله چی گناه کار انسان وژړل ، نو پوه سه چی خپل پیغام یی تر الله تعالی پوری ورساوه
مگر کله چی د چا په سترگو کی قحطي راغله نو پوه سه چی زړه یی سخت سوی دی . ظالم دی ، ترې گوښه
سه او احتیاط ورسره کوه

(۱۴۸) ستا یی له خیره چی ناحقه ویاری ؟

که ته بڼکلی یی مه پرې نازیږه ، ځکه دا بنایست خو تا پخپله نه دی جور کری ؛
که ته د یو خاص قوم یا نسل څخه یی په دې هم فخر مه کوه ، ځکه دا هم تا پخپله نه دی اختیار کری ؛
که ته د یو شتمن یا واکمن اولاد یی په دې هم ویار مه کوه ، ځکه دا هم تا پخپله نه دی گتلی
نو ستا کمال دا دی چی په اخلاقو دې وییاره ، په لیاقت دې وییاره ، په خدمت او صداقت دې وییاره چی دا به
ټول تا پخپله گتلی وي . همدا د اسلام لارښوونه او غوښتنه ده

(۱۴۹) فکر او شکر

پریشانی او آسانی د یوې سکې دوه مخه دي . دواړه د انساني ژوندانه حتمي اجزا دي . نو په پریشانی کی فکر
او په آسانی کی شکر کوه

(۱۵۰) خورا مهم تجارت

کله چی د دنیا د مفلیسی څخه په تنگ راسی او د رزق دروازی درته وتړل سی نو د الله تعالی سره تجارت وکړه
، یعنی صدقه ورکړه . امتحان یی کړه

ته به ووايي چي هيڅ نلرم ، څه شي صدقه كړم؟! داسي نه ده ، بڼه خبره هم صدقه ده ، بڼه عمل هم صدقه ده ، مرسته هم صدقه ده ، هڅونه هم صدقه ده ، موسكا هم صدقه ده

(۱۵۱) وخت راتينگوه

همدا نن ستا هغه سبا دی چي پرون ورته په طمع وي . نو ځان د پرون او سبا تر منځ مه خورند كوه ، بلکي څو ثانيي يا څو دقيقي يا څو ساعته وروسته به همدا « نن » هم درڅخه « پرون » سي

(۱۵۲) ډير بي انصافه نه يو ؟

که تلویزیون خراب سی وایي ماشومانو خراب کړ ؛ خو که ماشومان خراب سي وایي تلویزیون خراب کړل په دواړو حالاتو کی ملامت موږ پخپله یو ، خو پر معصومو کوچنیانو یي تاوانوو نو هر څه مو همداسی وپوله . بنایي اصلی علت یي زموږ بي باکي وی ، یا بي غوري وی ، یا بي وسي وی چي داسی حالت رامنځته سوئ وي

(۱۵۳) د جاهل ضدیت

په یوه دلیل می څلوېښت پوهان قانع کړل ؛ خو په څلوېښت دلیل له می یو جاهل هم قانع نکړ (مولانا جلال الدین بلخی)

(۱۵۴) **ودریرده او شاته وگوره**

د غلطیو په منلو ، زړه سمولو او گناه پرېښودلو کی ځنډ مه کوه ، ځکه لاره چی څومره اوږدیږی راستنېدل
هغومره گرانېږی

(۱۵۵) **د ناپوهانو حق**

متل دی چی د عقل وړی او د پیسو مور نسته . علما وایی چی پر مور ناپوهان درې حقونه لري
لومړی - صبر او زغم : د هغوی هر ډول ناوړه چلند به زغمی او تحمل به کوی
دوهم - شفقت او مهربانی : که د هغوی څخه کوم غلط او ناسم کار ووینی نو د کرکې پر ځای به شفقت پر کوی
درېیم - لارښوونه او متوجه کول : د هغوی درېیم حق دا دی چی سمه لارښوونه به ورته کوی ، خیر دی که
هغوی یې مني یا نه
هو ، که مور او تاسو دا مجربه نسخه د هری ورځی تلن لاره وگرځوو ، یعنی د ناپوهانو حق ادا کرو ، نو دنیا
او عقبا به مو ځلانده وی

(۱۵۶) **د سولې آرمان**

سوله د هوا د تنفس په شان هر انسان ته ستر اهمیت لري . « او سوله بڼه ده » (النساء ۱۲۸) . که د اسلام
مبارک لفظ ریښه وڅیړل سي نو د عربي ژبې د « سلّم » څخه اخیستل سوی دی ، چی د سولې او امن معنی
لري . نو ځکه اسلام د سولې او امن دین دی

په لغوي معنی سوله او امن سم والي ، کره والي ، د دوو خواوو تر منځ د دښمنی پای ته رسولو او پخلا کولو
ته وایی . د ادبي پلوه سوله روڼا ده ، سپینه ورځ ده ، سمسورتیا ده ، شتمني ده ، نیکمرغي ده ، بښرازي ده ،
آرامی او سوکالی ده ، سرلوری ده ، خپلواکي ده او ټولواکي ده . نو د ژوند اخیستلو پر ځای ژوند ژغورل پکار

دی

د همدغسی حقیقی سولې په امید

(۱۵۷) د سولې آرمان

سوله د هوا د تنفس په شان هر انسان ته ستر اهمیت لري . « او سوله بڼه ده » (النساء ۱۲۸) . که د اسلام مبارک لفظ ریښه وڅیړل سي نو د عربي ژبي د « سلّم » څخه اخیستل سوی دی ، چی د سولې او امن معنی لري . نو ځکه اسلام د سولې او امن دین دی

په لغوي معنی سوله او امن سم والي ، کره والي ، د دوو خواوو تر منځ د دښمنی پای ته رسولو او پخلا کولو ته وايي. د ادبي پلوه سوله روڼا ده ، سپینه ورځ ده ، سمسورتیا ده ، شتمني ده ، نیکمرغي ده ، بنیرازي ده ، آرامي او سوکالي ده ، سرلوري ده ، خپلواکي ده او ټولواکي ده . نو د ژوند اخیستلو پر ځای ژوند ژغورل پکار دی

د همدغسی حقیقی سولې په امید

(۱۵۸) د دعا اړتیا

یو چا د کوم بزرگ او زاهد څخه وپوښتل چی که زموږ قسمت له مخکی څخه لایکلی وی ، نو د دعا کول څه ضروري او حتمی ده ؟

شیخ ورته وویل چی کېدای سی ستا په قسمت کی همدا لیکلي وی چی کله یي وغواړي نو درکول سي

سبحان الله

(۱۵۹) د انسان او رحمان رضائیت

یو پاچا د نصیحت او پند اوریدلو ډیر شوقی و . نو یو متقی او بزرگ ته یې وویل چی داسی نصیحت راته وکړه چی انسان او رحمان دواړه راڅخه راضي سی

عالم ورته وویل چی ډیره ساده خبره ده او هغه دا چی د ورځی فقیرانو او محتاجانو ته کومک ورکوه چی انسانان درڅخه راضي سی او د شپې پخپله د الله تعالی څخه فقر کوه چی الله تعالی درڅخه راضي سی هو ، دا نو دنیوي او اخروي بری دی . الله تعالی دې یې د هر شتمن ، هر سیاست وال او هر لورچاری په نصیب کړی ، آمین

(۱۶۰) رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی دي

د هر خاین له پاره به د قیامت په ورځ یوه جنډه وی چی د هغه د خیانت د نښې په توگه به

(یې پر شا) نصب وی (صحیح بخاري (۳۱۸۸)

استغفرالله ، څومره به رسوا او ذلیل وی

(۱۶۱) فاني ژوند

حضرت علی (رض) فرمایلی دي چی ژوند فقط دوی ورځی دی . یوه ورځ ستا په گټه او بله یې ستا په زیان ده

نو په هغه ورځ چی ستا په گټه ده « غرور » مه کوه او په هغه ورځ چی ستا په زیان ده « صبر » کوه

په رښتیا چی د بریالیتوب عملی نسخه ده

(۱۶۲) د حالاتو جبر

ځینی وختونه پټه خوله اختیاري نه بلکی مجبوري وی ، ځکه چی درواغ ویل نه غواړي خو رښتیا بیا ویلی نسي

(۱۶۳) اخلاقي کنایه

اسلام (یعنی قرآن او احادیث) راته وایی چی په محشر کی به یو د بل په غم کی هیڅوک هم نه وی بلکی هر څوک به صرف د ځان په غم کی وی

متأسفانه خلکو خو همدا اوس لا دغسی حالت راپیل کړی دی

استغفرالله

(۱۶۴) یو عالم څه بڼه ویلی دي

که ظالم او مجرم ته د هغه د ظلم او جرم سزا ورنکړه سي نو هغه سزا به پر گرده ټولنه تقسیم کيږی

استغفرالله

(۱۶۵) تلیاته معجزه

په نړی کی هیڅ داسی کتاب نسته چی ۱۴ پیړی دي په دومره اصلی او خالص حالت کی ساتل سوی وی لکه قرآنکریم

سبحان الله

(۱۶۶) د مخکی د سطحی او بطن فرق

عجیبه دنیا ده . په ژوند کی د ټولو انسانانو نومونه او لباسونه بیل بیل وی . یو شتمن وی بل غریب ، یو بی مقامه وی بل لوی مقامه ؛ یو انجینیر وی بل ډاکټر ؛ یو استاد وی بل شاگرد ؛ یو سوداگر وی بل سوالگر

خو تر مړینی وروسته د ټولو یو نوم وی : مَیْت (یعنی مړئ) یا جنازه

د ټولو یو ډول قبر وی ، د ټولو یو ډول کفن وی ، د ټولو یو ډول لحد وی هغه که شاه دی یا گدا

په رښتیا هم تر مخکی لوړ او تر مخکی لاندی یوه او بله دنیا ده ، خو واتن یی فقط یو نیم متر دی

(۱۶۷) ذهني زوال

د احسان او بښېښې په کولو سره ټوله چپ وی . خو که دی کومه غلطي وکړه نو حتی ګونګی هم پر خبرو راځي

استغفرالله

(۱۶۸) عجیبه دوولس

دا هم د (۱۲) په باره کی لنډ او جالب معلومات

ورځ ۱۲ ساعته ده ؛ شپه ۱۲ ساعته ده ؛ کال ۱۲ میاشتی دی ؛ سبحانه و تعالی ۱۲ حروفه دی ؛

القرآن المجید ۱۲ حروفه دی ؛ لا اله الا الله ۱۲ حروفه دی ؛ محمد رسول الله ۱۲ حروفه دی ؛ ابوبکر الصدیق ۱۲ حروفه دی ؛ عمر ابن الخطاب ۱۲ حروفه دی ؛ عثمان ابن عفان ۱۲ حروفه دی ؛ علی بن ابی

طالب ۱۲ حروفه دی او داسی ډیر نور . سبحان الله

(۱۶۹) د طبیب خبرتیا

زه په ټولو مخلوقاتو کی د غوایی څخه ډیر بیړیوم . ځکه ، هغه عقل نلری خو بنکر لری

(ابن سینا)

(۱۷۰) کامل ایمان

د نوح (ع) زوی په جهنم کی ؛ د ابراهیم (ع) پلار په جهنم کی ؛ د لوط (ع) میرمن په جهنم کی ؛
د رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا ابولهب په جهنم کی . خو د فرعون غوندی عظیم کافر میرمن آسیه په جنت
کی

دا چی څوک د چا څه دی ، الله تعالی یی پروا نه کوی بلکی الله عزوجل یوازی د شریک او کفر څخه پاک ایمان
ته اهمیت ورکوی

(۱۷۱) د غوسی ختمول

پیغمبر علیه السلام فرمایي : ما ته یوه داسی کلمه معلومه ده که یی غصه کونکی ووایی نو غصه به یی لیری
سی . که هغه « اعوذ بالله من الشيطان الرجيم » ووایی

(صحیح بخاری ۶۱۱۵)

(۱۷۲) دنياداري او بي غوري

موږ چي کله د يو چا واده يا بنادي ته ورځو نو د پيسو يو پاکټ د ځان سره اخلو او ورکوو يي . خو که مو يو دوست په روغتون کي په ناوړه روغتيايي حالت کي بستر وي ، يا هلته بي کسه پروت وي نو د پيسو پاکټ نه ورو ورو (بلکي احياناً ميوه يا گيډي ورو ورو) ، حال دا چي هغه او کورني به يي پيسو ته سخت اړ وي

عجيبه ده ، هلته دنياداري او دلته بي غوري ! همدا دود بايد پيل او عام کړو

(۱۷۳) جابران او ظالمان

زموږ په ټولنه کي تر ټولو بد او ظالم انسان هغه دي چي نور خلک يي له بيړي احترام کوي

استغفرالله

(۱۷۴) له مرگه ويره

اصلي او واقعي مسلمان هيڅکله د مرگ له ياده نه بيړيږي ،

دا ځکه چي مرگ حق دي او د حق منل پر هر مسلمان فرض دي . او بل دا چي يو مؤمن ځکه

د مرگ له ياده نه بيړيږي چي اسلامي ارکان او فرايض يي پر ځاي کړي وي

خو د دي برعکس د مرگ له ياده هغه کسان بيړيږي چي اسلام يي خورا لږ او يا هيڅ نه وي

عملي کړي ، نو دغسي انسان د خپلو گناهونو له امله د مرگ له ياده بيړيږي

(۱۷۵) د خان جاسوس

احمق او کم عقل انسان خان ته ضرر او نورو ته گټه رسوي ، يعنی خان په لوی لاس د بل په واک کی ورکوی . پس د خان جاسوس دی .

(۱۷۶) انحرافي لورئ

موږ ډيرئ د افراط په غير ورغلي يو که هغه اختلافات دي ، که الزامات دي او که احساسات دي . نو اختلافات بايد د نظرياتو سره وی نه د شخصياتو سره ، او د هغه وضاحت په دليل سره وکړو نه په تذليل سره

(۱۷۷) اول خان بيا جهان

که سمون او بدلون ونکړو ، نو ډوبپيرو او ختمپيرو . پس د غرقېدو د مخنيوي له پاره بايد اول په خان او خپل ژوند کی بدلون راوړو ، نه په نورو کی . خو موږ اول نور بدلوو

(۱۷۸) مهمه باريکي

يو عالم څومره مهم راز ویلی دی : عمل (کردار او سلوک) يوازینی هغه نیالکی دی چی تخم يي « د مخکی پر مخ » او میوه يي « تر مخکی لاندی » حاصلیری

سبحان الله

(۱۷۹) د درواغو تعفن

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایلی دي : کله چي څوک درواغ وايي نو د درواغو د بد بويي څخه يي (د رحمت) ملايکه يو ميل ليري ځي (ترمذي ۱۹۷۲)
استغفرالله

(۱۸۰) مُستريح او مُستراح

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمایلی دي : « کله چي مومن بنده وفات سي نو د دنيا د زحمتونو څخه د مړيني په ذريعه راحت حاصلوي [مستريح سي] . خو فاجر انسان چي مړ سي نو د هغه له لاسه بنارونه ، (بندگان ، ونی او حيوانات راحت سي [مستراح سي] . » (صحيح بخاري ۶۵۱۲)
څومره ستر حقيقت ! نن موږ عملاً گورو چي هر نېک شخص په خپل وفات سره د دنياوي بدمرغيو او زحمتونو څخه نجات مومي خو د بدعمله ، شرير او ظالم انسان په مړينه سره اولس او مظلومان د هغه له شره بېغه سي مگر نن ډيري کسان د « مړه شرير » ستاينه کوي خو « مړ مومن » غندي ، استغفرالله

(۱۸۱) متوجه اوسه

که خپل نفس د خير په کارونو کي لکيا نکړي ، نو هغه به دي ضرور د شر په کارونو کي بوخت کړي (اشفاق احمد)

(۱۸۲) نا امنی

تر ټولو بد وطن هغه دی چې وپنوال یې په امن کې نه وی (حضرت علي رضي عنه)
نو یا لویه خدایه ! بد ترین وطن مو بهترین وطن کړه ، آمین

(۱۸۳) له غمه بې غمی

رسول الله صلی الله علیه وسلم چې به کله د یو غم یا مصیبت سره مخامخ سو نو نفل لمونځ به یې کاوه .
(رواه احمد او ابو داود)

نو راځی چې موږ هم دغم غلطولو دغه بهترینه طریقه خپله کړو

(۱۸۴) ترخه حقایق

که یو چا د بل په صداقت کې شک کاوه نو دا درواغجن دی ، که نه صادق دی ؛
که یو چا په مجلس کې په هره موضوع کې ځان هرکاره او پوه باله نو جاهل دی ، که نه عالم دی ؛
که یو چا پر بل ډیره بد گوماني کوله نو په زړه تور دی ، که نه په زړه پاک دی
همدا زموږ د ټولنی یو څو ترخه حقایق دي

(۱۸۵) د زړه ډاډ او سکون

پیغمبر علیه السلام فرمای: هر وخت چي دي اراده وکړه چي د يو چا عيب بيان کړي ، نو خپل عیبونه در په یاد کړه

(صحيح بخاري)

(۱۸۶) د علم انفلاق

د يو عارف څخه يې وپوښتل چي علم کله ماتېږي او کمېږي ؟

ول کله چي لمنگ يا درویش فقر وکړي ، شاعر غرض او مرض ولري ، ملا تاجر او کاروباري سي ، پوه او عالم د دنيا شوقي سي نو دا هغه وخت دی چي علم به تجزيه کيږي

(۱۸۷) عظيم نعمتونه

د بدن هر غړی ستر نعمت دی . مثلاً زړه يو اتومات ماشين دی چي نه چارجېدل غواړي نه تيل غواړي ، نه موبلايل غواړي ، نه برق او نه گاز غواړي چي په وچليږي . زړه هره ورځ يو لک ، درې زره او شپږ سوه اتيا (۱۰۳۶۸۰) واره غورځي او ضربان کوي

همدا رنگه سترگی ، پزه ، غوږونه ، ژبه ، سږي ، پښتورگي ، معده ، کولمي ، اينه ، توري او هر غړی مدنظر ونيسه چي څومره ستر نعمتونه دي . دا ټول وړيا دي ، پخپله کار او خدمت کوي

إِفْبَائِيْ آءِ رَبِّكَمَا تُكَدِّبَانِ

(۱۸۸) ستر احسان

که یو چا ته داسی جمله وویي یا داسی خبره وکړي چی له امله یی هغه شخص الله تعالی ته یو څه ورنږدي
سی او بدي یی یو څه لږ سی ، نو په نن عصر کی دا یوه ستره نیکی ده چی د هر چا نه په نصیب کیږی
څومره آسانه ! بس یوه پاکه اراده غواری

(۱۸۹) شاگرخ

کله چی دې گناه ته زړه وسی نو دا د دې دلیل دی چی الله تعالی درڅخه ناراضه سوی دی . نو ژر « یوو تیرن
» وکړه یعنی بیرته راوگرځه

اخ ، د ژوند خاطرې

کله کله د هغو ورځو په باره کی خاندو چی ژړل به مو .

خو کله کله بیا د هغو ورځو په باره کی ژاړو چی خندل به مو

(هاروکی موراکومی)

(۱۹۰) دا ولی ؟

دا ولی ډېر خاندو مگر لږ خوشحاله یو ؟

خورا ډېر درواغ وایو خو بیخي لږ نتیجه اخلو ؛

بل ته لاره بڼیو خو پخپله بی لاری یو ؛

جنگ ډیر بد گڼو خو سوله په جنگ راولو ؛

غیبت مو عادت کړی ، عبادت مو بدعت کړی دی

ځواب یی الذاریات ۵۶ او طه ۱۲۴ راته وایی

(۱۹۱) د معاشرت له آدابو څخه

د یو کور پر دروازه داسی بڼکلی جمله لیکلې وه : دا چی زنگ دې وواهه ، لږ صبر خو وکړه . دننه ناست انسان راروانیږی نه دا چی را الوزی

(۱۹۲) عجیبه ده ؟

زموږ پر خپل بدن ماران او لړمان خوړند دي خو پروا نه کوی ، مگر د بل له بدنه د مچ او غوماشی د شړلو په فکر کی یو (خپل لوی عیب هیڅ خو د بل کوچنی عیب هر څه .) استغفرالله

(۱۹۳) پخه او کره وینا

انگریزی متل دی چی وایی هغه څه وکړه چی صحیح (حقیقت) وی او هغه څه مه کوه چی آسانه وی ، یعنی

Do what is right, not what is easy

(۱۹۴) الهی رحمت

د ابن سینا څخه یې وپوښتل چی ژوند څنگه درباندی تیریری ؟

ده ورته وويل چي د گناه كاري سره سره د الله تعالى دومره نعمتونه راباندې اوري چي نه پوهيږم د الله تعالى شكر د څه له رويه ادا كړم ، آيا د نعمتونو پر ډيروالي يې او كه د گناهونو پر تيروالي يې ؟

سبحان الله

(۱۹۵) يو عالم څه بڼه ويلي دي

زما په ليكلي خبره هر څوك نه پوهيږي . دا ځكه چي زه احساس ليكم خو هغوي الفاظ لولي

(۱۹۶) نوي بت پرستي

خانپالنه (يا شخص پالنه) تر بت پرستي هم خطرناکه ده . ځكه ، بت دماغ نلري چي خراب سي (او ظلم وكړي) . خو كله چي د انسان عبادت وكړي (يعني د ظالم امر په پټو سترگو او بېله روا دليله عملی كړي) ، نو هغه به ضرور فرعون سي . دا هغه تريخ حقيقت دي چي روزمره يې وينو كه هر جنگسالار او توپك سالار هم دي

د دي بت پرستي سبب پيسه يا عقده يا عقیده ده . دا نوي بت پرستي ډيره خطرناکه ده

(۱۹۷) د برکت لړبښت

پخوا به ساعت د يو يو چا سره و ، خو وخت به د ټولو سره وو ؛ نن برعكس ساعت د ټولو سره سته خو وخت د هيچا سره نسته

(۱۹۸) الهی سزا

د هغه انسان د خاموشی یا پټي خولي څخه وښیږدې چې تا یې زړه آزار کړی دی خو هغه هیڅ نه وایی یا هیڅ نسي کولای مگر هر څه الله تعالی ته پرېږدي . نو خبردار اوسه چې الله تعالی یې هم ژر یا وروسته بدله درڅخه اخلی

(۱۹۹) د اضعادو مقابله

مصیبت د لور څخه راځی او دعا د کښته څخه ورځي . کوم یو چې پیاوړی وی ، هغه یې گټی

(۲۰۰) ننني دوستان

که یو چا ته اضافه له هغه ارزښت ورکوي چې ورته « لازم » وی ، نو ځان ته اضافه له هغه تاوان رسوي چې درته « لازم » وی ! دا چې بوغي (فوقانه - غباره) درباندي چاودي مه څښمپيره . پخپله دې تر حد زياته هوا ورکړي وه

(۲۰۱) د ضمير صيقل

حقيقت او صداقت يوازینی هغه سکه ده چې د دنيا په هر مکان او دکان کی ډیر ارزښت او چلښت لری .

امتحان یې کړه

(۲۰۲) پر بنو تلوار پر بدو تأمل

د نن کار سبا ته مه پرېږده . متوجه اوسه چې کله کله نه « بل خل » راځی ، نه « وقفه » راځی ، نه « بل وخت » راځی او نه هم « بیا » راځی . نو له همدې موقع او فرصت څخه گټه واخله داسی نه چې ناوخته سی

(۲۰۳) د حلال برکت

مالک بن دینار (رح) فرمایلی دي : که څوک تر یوه حرام دینار تیر سی نو دا هغه لره تر یو لک دینارو صدقه کولو هم بڼه دی

(۲۰۴) ربنتیا او درواغ

ربنتیا حق دی او درواغ ناحق دی . ربنتیا د انسان تر پیدایښت پخوا لا موجود وو ، خو درواغ موجود نه وو . یعنی حقیقت طبیعی دی خو درواغ مصنوعي دی
پس ویلی سو چې حقیقت شتون لری خو درواغ اختراع کیږی

(۲۰۵) زما خواب

پرون یو دوست پسله ډیر وخته ولیدلم او راته وې ویل چې دا څومره زور سوی یې . ما ورته وویل چې زه ځکه دې « الهي نعمت » څخه شکایت نه کوم چې ډیر خلک ترې محروم سوي دي

(۲۰۶) نا آرامه انسان

انسان کالی بدلوي ، کور بدلوي ، دفتر بدلوي ، دکان بدلوي ، موټر بدلوي ، لوازم او سامان بدلوي ، دوستان بدلوي ، حتی اړیکې او خپلوی بدلوي خو بیا هم پریشانه او نا آرامه وی . دا ولی ؟

ځکه چی خپل خوی او عادت نه بدلوي

(۲۰۷) اصلی او دایمی سکون

ما ورځه وپوښتل چی سکون چیری دی ؟ هغه کرار په لاس کی قرآنکریم راکړ او راته ویی ویل چی دغه دی

سبحان الله

(۲۰۸) باطني سمون

که هکی له دباندي څخه ماته سی نو ژوند یی ختمیږی خو که له دننه څخه ماته سی ژوند یی پیلیری . نو مثبت او رغنده بدلون تل له دننه څخه وی . راځی چی موږ هم خپل باطن اصلاح کړو . ځکه چی رغنده کار تل له دننه راپیلیری او دباندي بشپړیږی

(۲۰۹) تعمق

پوهول او پوهیدل ډیر فرق لری او دواړه ډیر مشکل

(۲۱۰) لا تر کله ؟

همدا اوس دي پر تېر عمر او گناهونو د الله تعالى څخه مغفرت وغواړه . د توبې په سپيڅلو اوبو ځان ومينځه

ملاقات نږدې دی او هره شېبه امکان لري چې الله تعالى دي خپل حضور ته وغواړي . نو بڼه نه ده چې په خیرنه او دورنه څېره يې په وړاندې ودرېږي . که ته وغواړي يا نه ، که دي خوبڼه وي يا نه ، دا لحظه او دا صحنه حتماً درباندي راځي .

اوس هم وختی دی . ساه لا چلېږی . پلمې بندې کړه . نن د عمل ورځ ده بېله حسابې ، خو سبا د حساب ورځ ده بېله عمله

(۲۱۱) شتمن فقير

کله چې ته وصیت پاته لیکي (يا شفاهي وصیت کوي) ، آیا خبر يې چې یوازینی څوک چې ستا د مال او دولت !یا جایداد څخه محروم پاتېږي ، هغه ته پخپله يې ؟

چا ته خپل سهم پرېږدي ؟ آیا هغه اولاد ته چې ډیر ژر به دي هیر کړی ؟ که هغه اولاد ته چې ستا د سهم یوه سلنه به هم نه درپسی خیراتوي ؟

نو اوس هم وختی دی او لا ژوندی يې ، ستا د خپل سهم زیاته برخه صدقي ته وقف کړه ، داسی نه چې ناوخته سی ! آیا پوهیږي چې صدقه خورا افضل عبادت دی ؟ نو ولی يې ضایع کوي ؟

ولی دا کار هغه اولاد ته پرېږدي چې د دنیا په کارونو کی تر غوږونو پوری ډوب دی ؟ که همداسی ونکړي نو (پوه سه چې شتمن فقير يې (یعنی دلته شتمن او هلته فقير

(۲۱۲) زموږ د ټولنی دوه ترڅه حقایق

ځینی کسان هر څه لری بېله لیاقته ، خو ځینی بیا هیڅ نلري بېله لیاقته

(۲۱۳) **سید جمال الدین افغانی خومره کره او پخه خبره کری ده**

غریب او مسکین عالم په خپله پوهه سره غني دی ، خو جاهل غني د خپلي ناپوهی له امله غریب او مسکین دی

(۲۱۴) **خان خوځول**

د نن کار سبا ته مه پرېږده او خان ته حرکت ورکړه
آیا د کامیابی او ناکامی دغه باریکي ته مو پام دی ؟
د بریالیو انسانانو له پاره په اوونۍ کی اووه « نن » موجود دي ،
«خو د ناکامو انسانانو له پاره بیا اووه « سبا

(۲۱۵) **له دوبيدو ډډه وکړه**

خان خوشحاله ساته . ځکه په تشویش یا پریشانی سره د پرون مشکل قطعاً نه حلېږی بلکی د نن سکون هم له منځه ځي او د یو مبهم سبا په غېږ ورځي

(۲۱۶) د خلکو امتحانول

که د چا صبر او حوصله ازمايي نو انتقاد پر وکړه ، بيا وگوره
که د چا اخلاص ازمايي نو مشوره ځنی وغواړه ، بيا وگوره
که د چا غرور او ځانپالنه ازمايي نو خبره يي ومنه ، بيا وگوره
که د چا خوی او خصلت ازمايي نو سفر ورسره وکړه ، بيا وگوره
او که د چا سخاوت ازمايي نو پور ترې وغواړه ، بيا وگوره

(۲۱۷) ابن تیمیه (رحمه الله) ویلی دي

هغه عالم دی هلاک سي چی د جاهل د پوهولو څخه ډډه کوي او هغه جاهل دی هم هلاک سي چی د عالم له
خولی حق نه قبلوي

(۲۱۸) له فتنو او جنجالو ځان ساتنه

آیا د چپ والي يا خاموشي اهميت در معلوم دی ؟
خاموشي ستر نعمت دی په تیره کله چی : اختلافات ډیر وی ، آوازونه لوړ وی ، شخړی لاینحله وی ، علم لږ
وی ، او دلیل بي وسه او بي کسه وی

(۲۱۹) انسان ثابت حالت نلری

داستایوفسکی څه بڼه ویلی دي : هر پرهیزگار یوه سابقه لری او هر گناه کار یوه آینده لری . نو ژر قضاوت مه کوه

(۲۲۰) د غیبت او حسد پیوستون

علما وایی چی انسانان په درې دلیلونو سره تر شا خبری درپسی کوی یا ستا غیبت کوی لومړی - کله چی ونسي کرای ستا دریخ ته ورسپوی یا ستا حالت ولری ، نو تر شا خبری درپسی کوی . دوهم - کله چی هغه څه ونلري چی ته یی لری ، نو دې غیبت او پس گویی کوي درېیم - کله چی وغواړي ستا په رقم ژوند غوره کړی یعنی ستا تقلید وکړی خو نه یی سي کولای ، نو غیبت او تر شا خبری درپسی کوی دې ته د غیبت او حسد پیوستون وایی . راځی چی اوس نو د همدې فارمول پر اساس خپلو ځانو ، خپلو دوستانو او خپلو مجلسیانو ته وگورو او هر یو جلا جلا و ارزوو . بنایی هیڅوک یا خورا لږ ځنی خلاص وی لا بیا هم نه ترې منع کیوو ؟ استغفرالله

(۲۲۱) بل مه ترته

زموږ د ناکامی اسباب تل زموږ په دننه کی وی خو موږ یی د بل په وجود کی لټوو او هر بد پر نورو تاوانوو. همدا مو یوه لویه ټولنیزه ستونزه ده

(۲۲۲) **تولنيز انحراف**

دا څومره تهمتونه او لفظي گوزارونه روان دي . خو تريخ حقيقت دا دی چې موږ دومره کوبښښ او هلی ځلی د ځان د سمون او بدلون له پاره نه کوو څومره چې تر ځان د نورو د غلط ثابتولو له پاره یې کوو

(۲۲۳) **رازداره اوسه**

یو څوک چې تا ته خپل راز وایی ، خپل عزت او امانت در سپاري . نو خیانت مه پکښی کوه

(۲۲۴) **کثیف او نجس عمل**

یو ځل خو سترگی پتی کړه او داسی فکر وکړه چې د مړه انسان سرې او تازه غوښی ژویې او په خوله کی یې اړوې را اړوې . تر شونډانو دې د دې غوښو وینی څڅیری ، او د سرو غوښو ټوټې دې په غاښونو کی یو څه هم بندی وی

دا مهال به دې سترگی څومره سرې وی ، زړه به دې څومره ډبره وی ، څیره به دې څومره وحشی وی او حالت به دې څومره شهواني وی . دا به څنگه نجس او ناولی عمل وی ، ها ؟

آیا دغسی کرغیرنه صحنه دې خوښه ده ؟ که ځواب مثبت وی نو ښه ډیر غیبت کوه

که نه ، اوس هم وختي دی او قسم واخله چې نور به غیبت نه کوم . د غیبت اورپدل هم په غیبت کی شامل دی ، منع یې کړه یا ترې روان سه . دا به نو د ځان ، کورنی او ټولنی سره ستا نیکی وی . ولی دغسی وریا احسان او نیکی نه کوي ؟

(۲۲۵) **ودرېزه او وگوره**

لا تر څو به زمانه ترتې؟ دا يې حل لاره نه ده . متل دی چی له مردارو اوبو خپل کالي راټول کړه
د زماني څخه شکایتونه مه کوه . بلکی خپل ځان بدل کړه چی الله دې روان حالت بدل کړی
(الرعد ۱۱)

(۲۲۶) **خورا ستر او خورا کوچنی**

يو عالم ویلی دي :
تر ټولو ستر امتحان اخیستونکی الله جل جلاله دی او تر ټولو کوچنی امتحان ورکونکی
د الله جل جلاله بنده دی
خو موږ لا بیا هم ؟

(۲۲۷) **اول د ځان سمون**

يو عالم څه بڼه ویلی دي : یواځینی څوک چي ته باید تر هغه بڼه او غوره سي ، هغه د پرون ورځي ته خپله
يې

(۲۲۸) **د ځوانانو مسؤلیت**

دا صحیح ده چی ځوانان د روان بد حالت مسؤلیت نلری ، ځکه په همدې بدو حالاتو کی زوکېدلي او لوی سوي
دي . مگر د همدې حالاتو د سمون او د فکرونو د تسکین مسؤلیت لری

(۲۲۹) په گریوان کی وگوره

کافر چی وویني نو د اسلام پر نعمت د الله حمد او ثنا ووايه ؛
فاجر او گناه کار چی وویني نو پر تقوا باندی د الله حمد او ثنا ووايه ؛
جاهل چی وویني نو د علم له امله د الله حمد او ثنا ووايه ؛
ناروغ او مبتلا چی وویني نو د عافیت له امله د الله حمد او ثنا ووايه
په گریوان کی وگوره ! روند د دنیا د لیدلو ، کون د اوریدلو ، گود د یو گام اخیستلو او گونگی د یوی خبری
کولو ارمانجن دی
خو ته لیدلای سی ، اوریدلای سی ، تللی سی او ږغیدلای سی
لا د الله شکر نه ادا کوی او نور اضافی او تجملی شیان هم غواری ؟

(۲۳۰) غرضی دنیا

د ژوند تر ټولو ستره اشتباه می دا وه چی فکر می کاوه که په چا غرض ونکړم نو هغوی به می پر آرامه
پریردی
(وودی آلن)

(۲۳۱) خان ارزونه

شيخ الاسلام ابن تيميه (رح) څه بڼه فرمايلي دي : « مومن په حق خبره راضي وي كه يې په گټه وي كه يې په
« ! زيان ؛ خو باطله خبره يې ناخوښه وي كه يې په گټه وي كه يې په زيان

خو موږ ؟

(۲۳۲) الهي تراو او دعا

دا څومره بڼه احساس دی چې کله د الله تعالی سره د خپل زړه خبره کوو نو هغه له مخکې څخه لا بڼه پرې
خبر وی خو بیا یې هم زموږ څخه ویل غواړی

(۲۳۳) ننني انسانان

د یو حکیم څخه یې وپوښتل چې دا آسمان ولی داسی شین او صاف دی ؟
هغه ورته وویل دا ځکه چې انسانان هلته نسته

(۲۳۴) انسي شيطان

د نورو هغه عیبونه مه څرگندوه چې الله تعالی په پرده کی پټ ساتلی دي . یعنی د الله تعالی په اراده او فیصله
کی مداخله مه کوه او له ځانه انسي شيطان مه جوړوه

(۲۳۵) نابللی میلمه

دا داسی بی پروا میلمه دی چې د سهار او ماښام خیال نه ساتي . د ننوتو په نیت د کور دروازه هم نه ټکوي او
هیڅ دیوال یې مخ نسې راگرځولای . مال او دولت یې هم مخه نه سي نیولای . نه رشوت اخلي او نه واسطه
پیژني . دا ډیر بی لحاظه میلمه دی چې د هیچا پروا نه کوی که هغه بوډا وی ، که ماشوم وی ، که جوړ وی او
که ناجوړ

هو ، دا نابللی میلمه « مرگ » دی چې نابیره راځي او هر څه لوتوي . نو چمتو اوسه او توبڼه برابره کړه
داسی نه چې ناوخته سی

(۲۳۶) خبرتیا

دا چی په ځوانی کی مستی او په پیری کی سُستی وی ، نو د الله عبادت به کله کوی؟
(خواجه عبدالله انصاری)

(۲۳۷) آسانه او ارزانه ثواب

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایی چی الله تعالی څلور کلمی تر ټولو ډیری خوبنوی
. سبحان الله ؛ الحمد لله ؛ لا اله الا الله ؛ الله اکبر

له دغو څخه چی هره یوه مخکی یا وروسته وایی فرق نه کوی

(صحیح مسلم : حدیث نمبر ۵۷۲۴)

نو راځی چی لږ تر لږه خو د الله تعالی دا یوه خوبنی پر ځای کړو چی ډیره آسانه ده . هر ځای او په هر حالت
کی یی ویلای سو (که په موټر کی یو ، که پلی یو ، که په کار کی یو ، که ناست یو) .

بس یوه پاکه اراده او فیصله غواری

(۲۳۸) د دعا عظمت

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایی : عمر نه زیاتیزی مگر په نیکی سره ، تقدیر نه بدلیری مگر په دعا
سره

(ابن ماجه ۴۰۲۲)

او دځان په شمول هر چا ته دعا کوه . څه معلومه ده که د یو چا قسمت ستا دعا ته معطله و؟

(۲۳۹) سابقه په آینده سره ومینځه

دا چی بد یی درسرکری دی هغه « پرون » و ؛ که یی وبخښی دا « نن » دی ؛ خو چی اجر یی اخلی هغه «
سبا » دی . مهاتما گاندي په دی ارتباط وایی

د هغه چا بخښل چی بد یی درسره کړی دی ، د ماضي بدلون نه دی بلکی د راتلونکی بدلون دی

څومره ښه

(۲۴۰) مجازات او مکافات

تر یوی گناه وروسته د بلی گناه کول اصلاً د هغې سزا ده ؛
تر یوی نیکی وروسته د بلی نیکی کول اصلاً د هغې اجر دی

(۲۴۱) د وجدان محکمه

د وجدان محکمي ته هر ورو مرو مراجعه وکړه . خکه چی هلته قطعاً غلطه فیصله نه کیږی
هلته نه حاضرین سته ، نه مراجعین ؛ نه شاهدان سته او نه مدافع وکیلان !
بلکی صرف « دوه محرران » او یو « ستر قاضی » سته او بس

(۲۴۲) پر نفاق اتحاد

په دې ټولنه کی څلور کسان هغه وخت متحد کیږی چی د پنځم جنازه یی اخیستی وی
(اشفاق احمد)

(۲۴۳) لویی او خانپالنه

خواجه نظام الدین اولیا څه بڼه ویلی دي
ای مسلمانانہ ! هر مسلمان چی ووینی تر ځان یی بڼه وپوله که څه هم ته اطاعت کونکی یی او هغه گناه کار وی
. کیدای سی دا ستا وروستی اطاعت او نیکی وی خو د هغه وروستی گناه وی ، چی له امله به یی ته گناه کار
سی او هغه نیکوکار
هو ، ځان تر نورو بڼه بلل (په علم ، ظاهري عزت ، مؤقتي مقام ، قوم ، رتبه او نورو کی) هغه گناه ده چی د
نعمتونو د هلاکت سبب کیږی

(۲۴۴) د خیرات قبولیت

فقیر د ځان سره خورا ستر « راز » گرځوي : په ظاهر یی درڅخه غواړي خو په حقیقت کی یی درکوي

(۲۴۵) الهی احسان او نعمت

که ستا ژبه کلمه وایی ، په دې کی نه ستا او نه ستا د ژبي کمال دی ، بلکی کمال د هغه ذات دی چي ستا ژبي ته یې د کلمې ویلو ، ذکر او تسبیح ویلو توفیق ورکړی دی (که نه ، ژبه خو ګونګی او لیونی هم لري)

(۲۴۶) محتاط اوسه

نن د تهمتونو او ترتیو بازار عجیب تود دی . نو د چا سره منازعه او مناقشه مه کوه ، ځکه عاقل دی ملامتوي او بېعقل دی آزاروي

(۲۴۷) د ګناه شاهدان

ته په پټه او یوازیتوب کی ګناه کوه . مګر لږ تر لږه څلور عیني شاهدان لري چی هغه زړه ، سترګي ، غوږونه او لاسونه دي

الله تعالی فرمایي چی په دغه ورځ به د دوی (یعنی ګناه کارانو) خولي بندي (یعنی مَهر) کړو نو د هغوی لاسونه به خبری وکړی او پښې به یې شاهدي ادا کړی چی په دنیا کی یې څه کول (یس : ۶۵)

نو هغوی چی په بنکاره ګناه کوی ، څومره شاهدان به یې وی ؟

(۲۴۸) لنډ سفر

ژوند یو داسی سفر دی چی پیل یې د الله څخه دی او پای یې و الله جل جلاله لره دی .

یعنی ژوند یو لنډ سفر دی د الله جل جلاله څخه تر الله جل جلاله پوری

خو مور؟

(۲۴۹) عبادت د بل له پاره

د یو عالم څخه چا پوښتنه وکړه چی یوه بڼځه ډیر زیات عبادت کوي ، د ورځي یې روژه وی او د شپي لمونځونه او تلاوت کوي ، خو له بده مرغه چی غیبت هم ډیر کوي . د دې بڼځی حالت څنګه بولي ؟

عالم ورته وویل : دا ټول عبادتونه د نورو له پاره کوي . ځکه ، خپل نېک اعمال یې هغه چا ته ځي چی غیبت یې کوی

هو ، د دغسی مسلمانانو نیک اعمال د غیبت په واسطه داسی خوړل کیږی لکه وینه (موریانه) چی لرگی خوری . زموږ ټولنه متأسفانه په دغسی معتادانو ډکه ده . نو د هغوی له پاره اوس هم ناوخته نه دی

)) ۲۵۰ غیبت یا قناعت ؟

ستر مشکلات به هغه مهال ختم سی که موږ یو په بل پسې د خبرو کولو پر خای یو د بل سره خبری وکړو

د لومړي کتاب پای

نور په دوهم ټوک کښي

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**